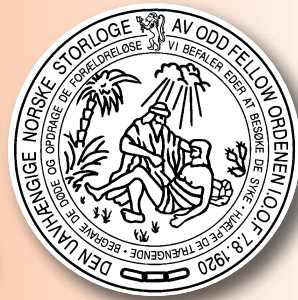

DE TRE KJEDELEDD 3 14

ODD FELLOW ORDENENS MAGASIN • 92. ÅRGANG

Den europeiske Stor Sire Lars Fryklund sammen med den nyvalgte polske Stor Sire Eugeniusz Myska.

NY STORLOGE I POLEN

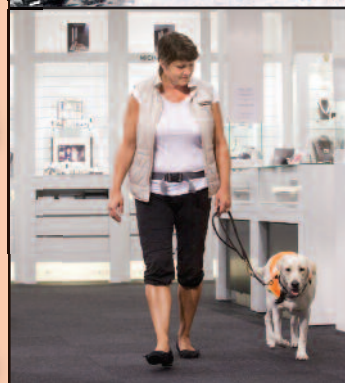
SIDE 6-9

INTERVJU MED STOR SIRE MORTEN BUAN

SIDE 4-5

ODD FELLOW ORDENEN OG DEN 2. VERDENSKRIG

SIDE 36-37

ODD FELLOW ORDENENS EGENART

2
48

Det var med stor høytid og begeistring den nye Polske Storloge ble instituert i Wroslaw den 27. september. For Ordenens utvikling i Europa var dette en milepæl mange hadde sett frem til og som var resultatet av et målbevisst arbeid med ekspansjon i regi av den Svenske Storloge. Med den nye Polske jurisdiksjon har vi 9 selvstendige Storloger i Europa som også vil påvirke organiseringen av den Europeiske Storloge. Dette var en av årsakene til at Stor Sirene i Europa har sett behovet for å ta en gjennomgang av vårt felles verdifundament og å utarbeide en felles identitetsplattform som jurisdiksjonene skal basere sin virksomhet på. En annen grunn for denne gjennomgangen har vært at jurisdiksjonene i Norden og Sentral-Europa har utviklet seg i noe ulik retning. Arbeidet for å få en omforent forståelse for et felles verdigrunnlag har vært ledet av Eks Stor Sire i Sveits Jean Wenger og prosessen skal resultere i et forslag som skal fremlegges for beslutning på neste års Storlogemøte i den Europeiske Storloge.

Odd Fellow Ordenen i Norge baserer sin virksomhet på et Charter eller Fribrev, utstedt av den Europeiske Storloge. Det er Charteret som gir rammene for virksomheten. Den Europeiske Storloge har igjen et Charter fra Den Suverene Storloge i USA. Vi er forpliktet til å følge Charterets påbud skal vi kunne operere som en del av Odd Fellow Ordenen. En kan kanskje si at Ordenen i dette er udemokratisk, og rammene for vår virksomhet er bestemt. I næringslivet kan dette sammenlignes med franchise-virksomhet der eier har gitt klare rammer for driften. Foruten at vi er forpliktet til å følge våre budord som å besøke de syke, hjelpe de trengende, begrave de døde og oppdra de foreldreløse står det også klart at Ordenens virksomhet har sitt utspring i anerkjennelsen av Et Høyeste Vesen. Ordenens religiøse stilling er et av de områder som slås klart fast i vårt felles europeiske fundament. I denne erkjennelsen er det eksempelvis ikke rom for å innvie ateister i Odd Fellow Ordenen der

medlemskapet er basert på en anerkjennelse at Et Høyeste Vesen. Det felles europeiske arbeidet søker å uttrykke Odd Fellow Ordenens identitet i mer lettfattelige uttrykksformer som enklere kan kommuniseres i dagens samfunn. Hva betyr det å praktisere Vennskap, Kjærlighet og Sannhet og hvilke verdier skal vi prøve å etterleve? I utkastet til et felles verdigrunnlag er det fremhevet at evnen til å vise medmenneskelighet må være en kjerneverdi for Odd Fellow søstre og brødre. Det å søke å vise gjensidig respekt og å vise toleranse er andre verdier som bør være rettesnorer for våre handlinger. Bevisstgjøre betydningen av å etablere et internt fellesskap og et tett nettverk er også noe av kjernen i Odd Fellow Ordenens identitet. Samholdet brødrene og søstrene imellom er styrken i vårt søskenfellesskap og som skal bidra til at loger og leire får et godt indre liv.

Arbeidet med verdier er viktig fordi de gir oss et felles utgangspunkt for utvikling av personligheten til hver søster og bror. Verdiene er en rettesnor for våre vurderinger. Valg og handlinger er nødvendig for å danne gode holdninger og fremme en ønsket atferd. Et felles verdigrunnlag skaper nærhet og utvikler fellesskapet.

Målet er som det står i vår visjon: Odd Fellow Ordenen skal gi hver søster og bror kunnskap, verdier og holdninger, slik at de gjennom sin livsførsel kan bidra til et bedre samfunn.

*Med broderlig hilsen i
Vennskap, Kjærlighet og Sannhet*

Morten Buan
Stor Sire

6

11

18

INNHold 3/14

STOR SIRE HAR ORDET	2	ERIK HOLMEN OG SANNHET	28
INNHoldSFORTEGNELSE	3	EKS OM BIRGER VABOG	30
INTERVJU MED STOR SIRE MORTEN BUAN	4	HUNDER I ØSTFOLD	34
NY STORLOGE I POLEN	6	MANGE INNVELSER PÅ SKI	36
VET VI HVOR GODT VI HAR DET?	10	SYMPOSIET I TROMSØ	38
STEINER BLIR TIL HUS	11	DEP STOR SIRES REFLEKSJONER	39
MOSSEKONVENSJONEN	12	BOKANMELDELSE	40
VALGTE STOREMBEDSMENN	14	STATISTIKK OG QUIZ	41
UTNEVNTE STOREMBEDSMENN	15	ODD FELLOW TORGET	42
DEN EUROPEISKE TRANSFORMASJON	16	ODD FELLOW UTSTYR	44
ORDENEN OG DEN 2. VERDENSKRIG	18	REDAKTØRENS HJØRNE	46
VARMT GJENSYN	23	VIKTIGE TELEFONER	47
PRESENTASJON DISTRIKT 12 SØSTRE	24	AUGUSTIN – EN LEVENDE OG SØKENDE SJEL	48
PRESENTASJON DISTRIKT 12 BRØDRE	26		

3
48

28

30

39

Stor Sire Morten Buan.

Foto: Arne Glomdal

MORTEN BUAN BLE ENSTEMMIG VALGT TIL STOR SIRE FOR PERIODEN 2014 TIL 2018. I DEN PERIODEN SOM NÅ LIGGER BAK OSS HAR SVÆRT MANGE SAKER KOMMET PÅ PROGRAMMET, BÅDE GAMLE OG NYE. DET ER DERFOR NATURLIG FOR DE TRE KJEDELEDD Å BE DEN GJENVALGTE STOR SIRE OM PERSPEKTIVER PÅ DET SOM SKAL SKJE FREMOVER.

HVA SKAL SKJE FREMOVER I DE KOMMENDE FIRE ÅR, MORTEN BUAN?

– **Hva blir det første du skal sette i gang med nå?**

– Før vi gjør noe som helst, må vi hele tiden bevisstgjøre oss Ordenens grunnlag og særegenheter. Det er dette som gir selve retningen får våre mange aktiviteter.

Odd Fellow Ordenen baserer sin lære og virksomhet på medmenneskelige verdier som den vil tilføre sine medlemmer. En god Odd Fellow skal kjennes på sine holdninger og handlinger i dagliglivet. Eksemplets makt er totalt.

– **Gir denne noen bestemte føringer?**

– Ja, vi må sette krav til at alt vi gjør er preget av god kvalitet og kompetanse. Det er fundamentet for en god utvikling av Ordenen. Arbeidet med kunnskapsløftet skal videreføres under ledelse av Spesial Deputert Stor Sire Randulf Meyer som også blir leder av Kunnskapsnevnden. Dermed prioriteres opplæringen av nye embedsmenn samtidig med at vi oppgraderer de hefter og manualer vi har. Dette må være på plass tidlig neste år i

god tid før de nye valgte embedsmenn i loge og leir skal tre i funksjon. Vi skal også gjennomføre et felles sentralt kurs for de nye HM og HP i 2015. Det betyr at rammene for leirarbeidet må på plass.

– **Hva med det rituelle arbeid?**

– At Rebekkasøstrene nå har fått en utviklet Den Høye Sannhets Grad betyr at det raskt må trykkes nye ritualbøker. Dette er uttrykk for et levende, rituelt arbeid. Det samme kan vi si om de vedtatte nye leirrammene, selv om det ikke her er rørt ved selve ritualtekstene, men kun ved dramaturgien. De nye supplementene til brødrenes Veterantildelingsseremonier er også et betydelig kvalitetsløft.

Men vi vet at med en gang det gjøres forandringer, forplanter dette seg til andre deler av vår virksomhet som lover, forskrifter og rundskriv.

– **Er det noen nye tiltak på gang innen dette feltet?**

– Odd Fellow Ordenen er jo i sitt hele

vesen en verdibærer. Derfor er det både gledelig og naturlig at det etterspørres mer stoff om etikk, både i belærende og dramatisk form. Ut fra drøftelsene i Storlogemøtet er det tydelig at mange ønsker å tillegge Kapellanembedet større vekt og gi det utfordringer i en loges etiske arbeid. Å legge til rette for en bredere og mer aktuell etiske refleksjon er ikke gjort i en håndvending, og er nok saklig sett noe av det mest krevende vi kan foreta oss. Dette må tenkes godt igjennom både når det gjelder saksområdet og metoder. Dette blir en kommende utfordring for Stor Kapellanene i denne perioden.

– **Ordenen må jo få nye medlemmer for å lykkes med sitt oppdrag. Hva tenker du omkring dette?**

– Vi skal selvfølgelig ekspandere, men det skal også skje bevisst og med en god kvalitet. Vi trenger å se på alt som har med rekruttering med friske øyne og ikke henge oss opp i fortidens utfordringer og tenkemåter. Jeg har utnevnt Per Arild

Nesje til Spesial Deputert Stor Sire med et eget utvalg for nettopp å få ekstra oppmerksomhet på områdene rekruttering, utviklingsprogram, synliggjøring, informasjonsmøter, venneaftener, hvordan vi kan bruke nettet, Åpent hus og vår foredragsvirksomhet. Vi trenger ny inspirasjon og friske impulser for å sikre en fortsatt ekspansjon.

– Når vil den nye barnebyen i Malawi stå ferdig?

– Landssaken bidro til mer synliggjøring av Ordenen enn det vi noensinne har opplevd. Og et resultat på over 25 millioner kan vi være meget stolte av. Vi fikk også svært gode omtaler i mange av landets region- og distriktsaviser. Vi satser på åpning i juni/juli 2016. Det vil ikke bli gjennomført en felles Landssak i denne perioden 2014–2018, men vi skal på en best mulig måte forberede oss på et utadrettet prosjekt i forbindelse med vårt 200 års jubileum i 2019.

– Ja, vi nærmer oss Ordenens 200-årsjubileum.

– De Deputerte Stor Sirer vil i samarbeid med en egen komite ganske snart starte arbeidet med jubileumsmarkeringen, både våre interne arrangement og de utadrettede tiltak. Det er viktig i vår Orden å etterleve våre budord og vise at ord følges av handling. I denne Storlogeperioden er det ønskelig at alle loger vektlegger de lokale tiltak, men vi håper også at felles tiltak som videreutvikling av våre medisinske forskningsfond og eksempelvis førerhundprosjektet sammen med Norges Blindeforbund også vekker lokalt engasjement og støtte. Vi er en verdibærende Orden der våre utadrettede tiltak har både et eksternt men også et internt formål.

– Hvordan ser du på dynamikken i Ordenen?

– Det viktigste arbeidet og den avgjørende utvikling skjer lokalt i regi av den enkelte loge og leir. Dette er en grunnleggende tenkemåte. Men alle deler av en organisme deltar i det dynamiske samspill. Storlogens fremste oppgave er gjennom Distrikts Stor Sirene og Distriktsrådene å støtte opp om og bistå best mulig i vårt Ordensarbeid. Men dynamikken forplanter seg videre i vår verdensomspennende Orden. Det nordiske samarbeidet skaper både inspirasjon og er til glede og nytte. I Storlogen har vi utviklet et tett samarbeid på tvers av landegrensene. La meg nevne tre konkrete eksempler. For det første er det innkjøpssamarbeidet av Ordenseffekter mellom Danmark, Sverige og Norge. For det annet utvikling av Focusprogrammet der vi i Danmark og Norge er felles om utviklingen. Og for det tredje det store lederskapsprosjektet mellom Sverige og Norge. Ordenen står sterkt i Norden og vi

er etter hvert tyngdepunktet internasjonalt for å sikre en langsiktig utvikling av vår gren av Odd Fellow Ordenen internasjonalt.

Vi arbeider også med et prosjekt under ledelse av den sveitsiske Stor Sire, Jean Wenger, som skal føre frem til et felles europeisk identitetsgrunnlag. Alt dette arbeidet gjøres for å legge bedre til rette for alt som skjer i loger og leir.

– Hvordan vurderer du Norsk Odd Fellow Akademi?

I løpet av knapt tre år har Norsk Odd Fellow Akademi utviklet seg til å bli et aktivt akademi med stadig nye prosjekter. Akademiets symposier har samlet mange deltagere og gitt inspirasjon og impulser til Odd Fellow Ordenen i Norge. Det første i 2012 i Trondheim – 2013 i Bergen og til Tromsø i 2015, har gitt oss en arena til både Ordensmessig og etisk refleksjon. Vi har gått skrittvis frem for å finne en best mulig form. Høsten 2014 vil det første regionale Akademi bli etablert i Agderdistriktene. Akademiet er en fri

tankesmie og et arnested for fordypning og utvikling, men det ligger ingen beslutninger ordensmessig i Akademiet. Utvikles det en god ide så må den behandles i Storlogens kollegium og iverksettes gjennom Storlogens kanaler.

Den nye 3. grad for søstrene startet som et prosjekt i Akademiet og det ble forberedt som sak til dette Storlogemøtet og beslutningen om innføring var lagt til dette møtet.

De fleste prosjektene er lokale men Akademiet har også større og mer omfattende prosjekter.

Prosjektet rundt Thomas Wildey har blitt fulgt med stor interesse også langt utover vår jurisdiksjon.

Det største prosjektet Akademiet har igangsatt er et svensk – norsk samarbeidsprosjekt som går på ledelse og lederutvikling i Ordenen. Dette ledelsesprosjektet vil i neste runde bidra til tiltak som kan styrke utviklingen av Ordenen både i Sverige og Norge.

Intervju: Kjell-Henrik Hendrichs

Fra Storlogemøtet 2014.

Fra Storlogemøtet 2014.

FUGL FØNIX ER

Her ser vi den europeiske Stor Marsjall, Ab Langereis fra Nederland, gjøre seg klar til å føre Den Poske Storloges valgte embetsmenn frem for Den europeiske Stor Sire Lars Fryklund.

Myten om fuglen Fønix har opphav i egyptisk mytologi, og finnes også i både greske og romerske varianter, samt i kristen ikonografi. Myten uttrykker noe som har liv, som dør og gjenoppstår. Det er ikke ofte man kan bruke en slik metafor på en Storloge i Odd Fellow Ordenen. Men når det gjelder den polske Storloge er faktisk myten ganske treffende.

Da Odd Fellow Ordenen kom tilbake til Europa i 1870, slo den først rot i Tyskland. Nå er det jo alltid slik at man starter etableringen i et land med å danne en loge. Når man har fått et visst antall loger – i regelen minst ti og også en leir – blir det snakk om å danne en Storloge. I Europa har vi hatt denne utviklingen:

	Første loge	Storloge
Tyskland	1871	1872
Sveits	1871	1874
Nederland	1877	1900
Danmark	1878	1884
Sverige	1884	1895
Island	1897	1948
Norge	1898	1920
Finland	1925	1984

Når det gjelder Polen er tallene som følger:

1879 1925

Det har også vært tilløp til opprettelse av Odd Fellow Ordenen i land som Østerrike, Frankrike, Italia, Tsjekkoslovakia. I dag er det en langsomt voksende Odd

Fellow bevegelse i i Estland under ledelse av den finske Storloge, og i Spania under den danske Storloge. Men det er nok meget langt frem til at vi får flere enn ni Storloger i Europa slik vi kan se det nå.

DEN NYVALGTE STOR SIRES RAPPORT

27. september 2014 ble Eugeniusz Myszkowski valgt til Stor Sire i den nyopprettede polske Storloge. Til dette møtet skrev han følgende rapport om forhistorien og utviklingen:

«Den Europeiske Storloge vil institueres Den polske Storloge 27. september 2014. Begivenheten vil finne sted i Stor Sal i Wroclaws Rådhus. Det bør minnes om at vi hadde en polsk Storloge i Polen etter at landet fikk sin frihet etter Første Verdenskrig. I mars måned 1920 fikk Polen sin første Distrikts Storloge i byen Poznan. Denne Distrikts Storloge – eller Avhengig Storloge – var underlagt The Sovereign Grand Lodge of the United States. 30. juni 1925 ble denne avhengige Storloge omgjort til en uavhengig Storloge for Polen. Denne Storloge virket frem til 22. november 1938. Det er dessverre svært stor mangel på informasjon om denne pe-

rioden i vår Ordens historie. Det var den gang arbeidende loger i byene Poznan, Bydgoszcz, Lodz, og Warszawa, men også i Gniezno, Grudziadz og Torun. Det største antallet medlemmer i perioden var 360. Dette falt ned til 165 i år 1937.

Etter at Polen igjen fikk sin selvstendighet i 1989, startet et nytt kapittel i Odd Fellow Ordenens historie i Polen. Gjenoppvekkelsen av Odd Fellow Ordenen i Polen skyldes utvilsomt enkelte organisasjoner som vennskapssambandene mellom Polen og Sverige og Sverige og Polen. Presidenten i sambandet på polsk side, Zdzislaw Olszanowski, hadde tette kontakter med aktive medlemmer på den svenske side. En av de mest aktive var Helgus Nilson som også var Overmester i Odd Fellow loge nr. 113 Catena i Borås. En annen viktig kontakt var tolken Krystyna Hervidsson. Disse kontaktene ble naturlig gjort fordi Den Svenske Storloge hadde fattet vedtak om å virke for opprettelse av Odd Fellow Ordenen i Polen.

Men Den Svenske Storloge handlet ikke på egen hånd, men etter oppdrag fra «Federation of Independent European Jurisdictions Order of Odd Fellows.» Den svenske Odd Fellow loge nr. 113 Catena i Borås ble valgt til å være en form for «moderloger» for oppstartingen i Polen. Stor Sire i Den Svenske Storloge, Dag Wallén, støttet kraftig opp under dette tiltaket. Med bakgrunn i disse vedtakene og etter samtaler med Zdzislaw Olszanowski, inviterte daværende Overmester i loge 113

BEKREFTET GJENOPPSTÅTT

På bildet ser vi Stor Sirene fra de europeiske jurisdiksjoner, anført av gruppens doyen, den islandske Stor Sire Stefan Veturlidason som fremfører de europeiske Storlogers hilsen til den nyvalgte polske Stor Sire, Eugeniusz Myszk. Fra venstre den danske Stor Sire Erling Stenholdt Poulsen, Stor Sire Morten Buan, delvis skjult den nederlandske Stor Sire Bonne Kuitert, den sveitsiske Eks Stor Sire Jean Wenger, den finske Stor Sire Rabbe Strann og den tyske Stor Sire Ernst Schütz.

Catena, Raymond Kylemark, syv potensielle Ordensmedlemmer til Borås. Disse syv var alle bosatt i Wrocław.

Det første trinn i gjenopprettelsen av Odd Fellow Ordenen i Polen var altså invitasjonen av disse syv polske borgere. Som de første polakker etter 2. verdenskrig og i løpet av to dager, fra 29. til 30. november 1991, ble disse syv resipert, og fikk de tre logegradene. Disse var Aleksander Kadlubkiewicz, Wamrznyc Kopczynski (død), Jerry Kus, Pawel Muszynski, Zdzislaw Olszanowski, Janusz Pawlikowski og Henryk Szemborski. Disse deltakerne besluttet under sitt opphold i Sverige å utpekte Janusz Pawlikowski som leder for det videre arbeidet med i innføre Odd Fellow Ordenen i Polen.

Det første formelle skritt for å gjeninnføre Ordenen i Polen var å registrere Ordenen hos Den regionale domstol i Wrocław. Det skjedde 15. april 1992.

17. september 1994 kom representanter fra Storlogene i Sverige, Danmark, Norge, Finland, Tyskland, Sveits og Island til Polen. Den svenske Stor Sire, Arne Beckman, instituerte da den første polske Odd Fellow loge og installerte den første polske Overmester, Zdzislaw Olszanowski, og overrakte ham logens charterbrev. Loge nr. 1 fikk navnet Zygmunt til ære for kong Zygmunt som i oldtiden var felles konge for Polen og Sverige. Deretter ble Janusz Pawlikowski som hadde ledet det organisatoriske arbeid fra 1991, tildelt

Storlogegraden og deretter utnevnt til Distrikts Stor Sire for Polen. Nå er det gått tyve år. Ordenen har vokst og styrket seg:

- **23. mai 1998 kom Odd Fellow loge nr 2 Comenius i Leszno**
- **18. september 1999 kom Rebekkaloge nr. 1 Anna i Wrocław**
- **18. september 2004 kom Odd Fellow loge nr. 3 Wratislaw i Wrocław**
- **19. mai 2007 kom Odd Fellow loge nr. 4 Boguslaw i Szczecin**
- **1. mai 2008 kom Odd Fellow loge nr. 5 Lubusi i Zielona Gora**
- **8. mai 2010 kom Odd Fellow leir nr. 1 Silesia i Wrocław**
- **18. mai 2013 kom Odd Fellow loge nr 6 Kosmos i Poznan**

Ganske snart vil en Rebekkaforening og en broderforening i byen Szczecin bli instituert som henholdsvis Rebekkaloge og Odd Fellow loge. Det samlede medlemstallet i Polen er nå allerede mer enn femhundre. Etter tretten år i tjeneste som DSS, trakk Janusz Pawlikowski seg tilbake fra embedet i 2007. Han ble etterfulgt som DSS av Janusz Jurgielanec. I 2011 ble DSS Jurgielanec medlem av Den Europeiske Storloge. Under Det svenske Storlogemøtet i 2012 ble Eugeniusz Myszk utnevnt til Distrikts Stor Sire for Polen.

På det Europeiske Storlogemøtet i København i mai 2012 ble det vedtatt at den polske Storloge skulle institueres i 2014. På samme møtet ble Eks DSS Pawli-

kowski og DSS Myszk tildelt den Europeiske Storlogegrad.

For å få samordnet etableringen av en polsk Storloge, oppløste Stor Sire Carl-Johan Sjöblom den distriktsorganisasjon som hadde fungert i mange år, og utnevnte en midlertidig ledelse slik at man kunne forberede nominasjon og valg til embedene i den polske Storloge. Disse ble Eugeniusz Myszk, Janusz Jurgielanec, Maciej Maczka, Jacek Adamczak, Marzena Stangenberg, Ryszard Szczacor, Andrzej Prasznic og Wlodzimierz Ostrowski.

Veien frem til en ny Storloge i Polen av Odd Fellow Ordenen I.O.O.F. er resultatet av arbeidet til dusinvis av både svenske og polske brødre og søstre.

Navn og innsats er dokumentert i en rekke rapporter og historiske beretninger. Jeg vil gjerne takke dem alle.

En spesiell takk vil jeg rette til embedsmenn i Den Svenske Storloge, i tillegg til de tidligere nevnte, som er hedret av polske Odd Fellows med medaljen «Eminent innsats for Odd Fellows i Polen». Dette gis kun til utlendinger. Medaljen er gitt til:

- **Raymond Kylemark**
- **Jan Anders Tolf**
- **Lars Fryklund**
- **Anders Lundgren**
- **Jørgen Mårtensson**
- **Carl-Johan Sjöblom.**

Uten disse ville vi ikke ha vært her i dag og der vi er».

ILDSJELENE

Det er mange bekreftelser på at alt vesentlig skapes av ildsjeler med engasjement og visjoner. De fantes det selvfølgelig mange av i Polen hvor ønsket om å få en Orden som Odd Fellow Ordenen til landet også knyttet seg til det faktum at Ordener som vår er et klassisk kjennetegn på liberale demokratier. Liberale demokratier er i det hele tatt en forutsetning for en verdibærende Orden. Når man ser på listen over dem som er blitt berømmet og hedret med de polske Odd Fellows hedersmedalje, finnes navnet Raymond Kylemark. Han var først Overmester i loge nr. 113 Catena i Borås som innviet de første syv polske brødre. Senere fikk han et spesielt ansvar for Polen av Den Svenske Storloge. Under institueringen av den polske Storloge, var det helt tydelig at Raymond Kylemark hadde nærmest en ikonisk status blant polske Odd Fellows. De fire siste svenske Stor Sirene har også alle lagt ned et betydelig arbeid. Det samme har den mangeårige svenske Stor Marsjall Jørgen Mårtenson.

DELTAKERE FRA HELE EUROPA

Det ble altså vedtatt i København i 2012 at en polsk Storloge skulle institueres i byen Wroclaw i Polen i september 2014. Dermed kunne man forberede reisen i god tid. Alle de europeiske Storloger var representert. Og det lå vel i kortene at Sverige hadde en ekstra stor delegasjon. Den var så stor at det var leid et eget fly. Sverige stilte med mer enn hundre søstre og brødre. Fra Norge reiste hele Storlogens valgte kollegium. Spesielt oppmuntrende var det at brødre fra Nord-Rogaland og Odd Fellow loge nr. 52 Catena møtte med et titalls brødre med

DSS Arild Sirevaag i spissen. Loge Catena har en vennskapsloge i Polen, noe som stimulerer til gjensidige besøk, åpenbart til glede og nytte for alle parter.

CATENA – LATINSK FOR LENKER

Den svenske Odd Fellow loge nr.113 Catena har da også virkelig levd opp til navnet sitt. Det norske Odd Fellow Magasin «De Tre Kjedeledd» kunne på latin hatt navnet Catena – lenker. De tre kjedeledd står sentralt i Odd Fellow Ordenens tenkning i å samle alle verdens mennesker i et positivt søskenfellesskap. Det skal vel mye til om den daværende svenske Stor Sire, Dag Wallén, anla slike

betraktninger da han anmodet den svenske loge Catena om å ta initiativ til å invitere syv polske borgere til Sverige for å bli resipert i Odd Fellow Ordenen. Det er noe ganske dristig over dette prosjektet som fører tankene tilbake til da John F. Morse i 1870 midt under den fransk/tyske krig reiste fra USA til Tyskland for å starte opp Odd Fellow Ordenen der. Ikke mindre dristig var det da han etter noen dager i Sveits innviet en del interesserte menn i Ordenen, og deretter noen dager måtte reise videre. Men det er jo fruktene av disse dristigheter vi høster i dag. Vi har jo også en parallell i vårt eget land da Gustav Olaus Abrahamsen maste og sikkert plaget den danske Stor Sire, Petrus Beyer,

Side 8 øverst til venstre: Enken etter Raymond Kylemark mottar blomster fra den polske Eks Stor Sire Olszanowski.

Side 8 under til venstre: Fra venstre Sovereign Grand Master Jimmy C. Humphrey, de to PSGM Renninger og Lohman, og den svenske Stor Sire Carl Johan Sjöblom.

Side 8 underst: De tilstedeværende under institueringen i Wroclaws erverdige rådhus som har røtter tilbake til 1500-tallet.

Side 8 til høyre: Eks Stor Sire Zdzislaw Olszanowski viser villig frem Charterbrevet fra Den Europeiske Storloge. Lidia Sakwerda, Storrepresentant i Rebeekaloke nr 1 Anna gransker åpenbart Charterbrevet. I bakgrunnen følger søster Deputert Stor Sire Toril Grundtvig Skougaard interessert med på den historiske begivenhet.

Side 9 øverst: Representanter fra hele Europa er samlet i forhallen i rådhusets første etasje klar til å begi seg opp til Den Store Sal i rådhuset som for anledningen er gjort i stand og innredet som logesal for Odd Fellow Ordenens instituering.

Side 9 underst: Her er alle deltagerne ved institueringen og installasjonen samlet til en festlig bankett som en flott avslutning på 27. september 2014.

om å komme i gang med en Odd Fellow loge i Stavanger. En lenke er jo noe som skal strekkes mellom to punkter, gjerne to ytterpunkter. Det er jo det som er skjedd i forholdet mellom en loge i Borås og de nye logene i Polen.

REBEKKALOGENE

Vi merker oss fra Stor Sire Eugeniusz Myszkas beretning at vi så langt bare har én Rebeekaloke i Polen, nemlig Rebeekaloke nr. 1 Anna. I hans beretning fortelles det også om at en ny Rebeekaloke er på beddingen. Det finnes ikke noen offisiell forklaring på denne asymmetrien i forholdet mellom søstre og brødre i Polen. Men vi har altså med et land å gjøre som har vært tragisk rammet av de to verdenskriger og som lenge også var et kommunistisk diktatur. Den katolske kirke står også meget sterkt i dette landet med sin bestemte oppfatning av familie og familieroller. Det kan jo være en liten konsesjon til kirken at den første Rebeekaloke har fått navnet Anna etter Jomfru Marias mor. Anna er jo et vakkert kvinneforbilde. Ellers har den katolske kirke offisielt sagt at den ikke har noe imot Odd Fellow Ordenen.

Vi bør derfor kunne vente at Rebeekainstitusjonen i Polen går en stor fremtid i møte.

INSTITUERING AV SELVE STORLOGEN

27. september 2014 var dagsatt for institueringen av den polske Storloge.

Stedet som var valgt var det ærverdige Rådhuset i byen Wroclaw. Rådhuset er som bygninger med røtter tilbake til 1500-tallet og mellomeuropeiske byggeskikk et praktfullt skue. Den store rådhusalen var omgjort til logesal med fire katetre og de

veggfaste symboler. Den som ledet hele institueringen var den europeiske Stor Sire, Lars Fryklund sammen med hans Storembedsmenn i Den Europeiske Storloge. Selve institueringsseremonien er ganske identisk med den som brukes ved instituering av norske loger og leire.

INSTALLERING AV STOREMBEDSMENN

Etter at europeiske Stor Sire hadde gjennomført institueringen, sto installasjon av polske Storembedsmenn for tur. Først ble den polske Stor Sire, Eugeniusz Myszka installert og deretter fulgte alle de andre.

Også i dette merker vi oss at institueringer og installasjoner følger et klart mønster i de europeiske jurisdiksjoner, og selvfølgelig med noen mindre nasjonale varianter som alltid gjør det både spennende og nødvendig å følge med. Etter installasjonene var det gaveoverrekkelser og gratulasjonshilsener fra hele Europa, og selvfølgelig spesielt fra Sverige som så klart har hatt både et spesielt ansvar og høstet stor heder for at en revitalisering av Odd Fellow Ordenen i Polen kunne finne sted så raskt.

FESTLIGHETER

Ved en begivenhet som dette er det en selvfølge at det er festligheter. Den store

dag ble avsluttet med en bankett for alle deltakerne i et av Wroclaws hoteller. I løpet av perioden fra fredag til søndag ble det anledning både til å bese denne vakre og gamle byen, og til å besøke byens Ordenshus.

VISJONENE FREMOVER

Det er merkbart at Polen har vært preget av manglende kontakt vestover etter at 2. verdenskrig knuste landet og jernteppet deretter senket seg. Forbausende ofte traff man på mennesker som ikke snakket verken tysk eller engelsk. Men mange Odd Fellows behersket ett av språkene. Og i samtaler med dem ble det svært tydelig at ønsket om styrkelse og ekspansjon ikke bare var et teoretisk anliggende, men et brennende ønske. At man allerede nå har mer enn 500 medlemmer og har flere loger på beddingen, lover godt. Og med den polske Storloge godt plantet i den europeiske Storloge, vil impulsene gå både fra Polen til Europa, og fra Europa til Polen. Det blir spennende å se om de polske erfaringer av ekspansjon kan smitte over til eksempelvis Tyskland. Polen kan komme til å bli et verksted for moderne Ordensekspansjon som vi alle kan lære av.

Tekst: Kjell-Henrik Hendrichs

SKJØNNER VI EGENTLIG HVOR PRIVILIGERTE VI ER?

Jeg er ett av gledesbarna, født et år etter krigen av godt voksne foreldre som hadde satt sine liv på vent i fem år. Kristiansund var bombet og nedbrent og husvære var det knapphet på. Mine første leveår tilbrakte jeg derfor i et bofellesskap av søsken, foreldre, besteforeldre og en onkel. Det var ikke flust opp av noe, men overskudd av omsorg og medmenneskelig varme. Vi manglet aldri noen ting, selv om både klær, sko og utstyr stort sett var hjemmelaget og gikk i arv. Virkelig sulten har jeg vel heller aldri vært.

Som barn ble jeg oppdradd til å tro på de gode verdier. Det var en Gud som passet på meg. Jeg var trygg. Å ta vare på hverandre og å bry seg var grunnleggende verdier. Da jeg ble Rebekkasøster betydde dette for meg at de gode verdier fikk en fornyet dagsorden. Våre budord om å ta vare på hverandre og gjøre mot andre som vi vil andre skal gjøre mot oss, fikk en høyst beleilig repetisjon i en livsfase hvor ikke bare jeg, men kanskje hele samfunnet gradvis gled inn i velstandsdvalen. Min generasjon kalles dessertgenerasjonen. Sikkert ikke uten grunn, for rent materielt har det bokstavelig talt gått bare framover. Men hvor har takknemligheten blitt av – gleden over å få noe eller være i stand til å skaffe seg noe? Er vår overflod så stor at vi ikke riktig greier å sette pris på det vi har og det vi får? Det klages og det kreves.

Vi lever i et fredelig land hvor samfunnet tar vare på oss. Alle har vi rett

til å få dekket de nødvendige behov for mat, bolig og helseomsorg. Vi er forskjellig utrustet, både fysisk og mentalt, men greier vi ikke helt å «forvalte vårt bo», får vi hjelp. De fleste i vår voksne generasjon bidrar og har bidratt til denne velstanden gjennom skatt på inntekt. Men nasjonen Norge har en rik kilde å øse av i tillegg. Vi får lønn under sykdom, trygd hvis vi blir uføre og alderstrygd når den tid kommer. Vårt samfunnssystem er oppbygd slik og har forhåpentligvis råd til det. Tenker vi noen gang virkelig over hva dette betyr? Eller tar vi det som en selvfølge? Hva om vi måtte betale faktiske kostnader for alle helsetjenester, hva om lønnen uteble når vi ble syke, eller trygden ikke kom til uføre og eldre? Hva om vi ikke hadde et rettferdig rettssystem?

Vi har for kort tid siden gjennomført en Landssak for å få bygget en SOS barneby i Malawi. Hjelp til de fattigste av de fattige. Til de som lite eller ingenting har. Å se barn som selv må ta foreldreansvar fordi mor og far er borte. Å se mødre som må forsørge en ugeflokk alene fordi far er død eller har dratt sin vei, det er tøft. Mangel på arbeid, mangel på mat, mangel på tilfredsstillende bolig, kort sagt mangel på alt, gjør et dypt inntrykk. Bilder av sultne unger som gråter av hungerssmerte, som gråter over ansvaret for mindreårige søsken, sitter fortsatt på netthinnen. Men vi ser også gleden når de får hjelp, smilene hos unger som får mulighet til å gå i barnehage og på skole, gleden hos en mor som kan finne seg arbeid. Jeg tror ikke vi finner noe sammenlignbart i vårt land, i hvert fall ikke på et slikt nivå. Vi har selv kunnet vært blant disse fattige. Vi er tilfeldigvis bare født i et helt annet land.

Norge har ikke vært i krig siden 1945,

snart 70 år med fred! Våre aller eldste husker fortsatt krigen, men vi som aldri har opplevd den har kanskje vanskelig for helt å forstå hva krig går ut på. TV-ruta gir oss tragiske bilder og historier om uskyldige menneskers lidelser. Vi ser lemlestelser, blod og ufattelig smerte – ikke bare den rent fysiske smerten, men også smerten over å miste familie og hjem, den rent mentale og psykiske smerten som aldri vil kunne heles. Så ufattelig mange har mistet alt i livet. I tankene har jeg forsøkt å sette meg selv inn i en slik situasjon. Sette meg selv i sentrum for fiendskap, hat og overtreidelser. Se meg selv som helt alene, se min familie som ofre for krig eller naturkatastrofer og prøve å føle savnet, sulten, hjemløsheten og kulden på kroppen. Prøve å forstå. Det føles som et mareritt, og for så uendelig mange er det nettopp det det er. Politisk og religiøs ideologi og maktbegjær utløser et hat som jeg har vanskelig for å forstå og godta.

Og slike ting skjer så godt som i det som kan kalles vårt nabolag – så liten har verden blitt, så nært er problemene.

Vi har det godt i Norge. Ja, vi har det, selv om det selvfølgelig alltid vil være forhold vi aldri vil bli fornøyde med. Vi er privilegerte, men forstår vi det? Setter vi pris på det? Jeg kjenner mange som kommer hjem fra reiser i utlandet og som gir et klart uttrykk for at de er glade for å være hjemme igjen. Glade for at det de har sett og kanskje også opplevd bare har understreket forskjellen mellom der og her. Men jeg er redd det blir fort glemt midt oppi vår velstandshverdag. Vi går stadig rundt og venter på den store gevinsten – er vi ikke klare over at vi allerede har trukket vinnerloddet?

Familien min er så heldig å ha en liten hytte, en fredelig plett på jorden, et lite stykke Norge som vi forvalter etter beste evne og hvor vi nyter tilværelsen og roen som følger med stedet. Vi kan betrakte en raus utsikt over fjord og fjell, og virkelig føle på stillheten og freden, som om det var noe konkret, noe å ta på. Vi kan gå til sengs om kvelden og vite at stillheten fortsatt vil være der. Umulig å tenke seg at vi måtte legge oss med hyllende raketter og bombesmell i ørene og bare håpe at morgendagen vil komme. Rart å tenke på at ikke langt unna er det en helt annerledes hverdag. Men på vår himmel er det fortsatt stjerner!

Tekst: Anne Grethe Laugtug

STEINER BLIR TIL HUS

Husene bygges stein på stein. Trehundretusen murte stein. Det blir en hel SOS-barneby av det. En barneby med 15 familiehus som blir hjem for 150 foreldreløse og sårbare barn. Nå ligger de foran alle fremdriftsplaner, men venter fortsatt på takbjelkene.

Slik bygges den nye Odd Fellow-barnebyen. Det gikk trått til å begynne med, siden har alt gått fortere. Nå er alle betinget optimistiske på fremdriftens vegne. Barnebyen overleveres SOS-barnebyer i Malawi 4. desember i år. Hvis alt går som det skal? Fortsatt gjenstår det å se.

Bror Store Sire Morten Buan og bror Stor Sekretær Steinar Jansen besøkte Ngabu for å følge opp Landssaken – Sammen for barn i Malawi. De gleder seg over det de ser. Stein for stein blir murene til barnebyens 15 familiehus. Hus som skal skal fylles med beskyttelse og omsorg for barn som har levd sine korte liv helt foruten.

KJÆRLIGHET ER LIMET

Dagen før har de snakket med en SOS-mor i Blantyre om Odd Fellow Ordenen og de verdier den har. «Vennskap og

sannhet skaper tillit mellom folk, men det er kjærlighet som binder livet og folk sammen», sier hun om betydningen av de tre kjedeled. Nye tråder skal spinnnes for barns livsveg i Ngabu.

HOLDES FREMDRIFTSPLANEN?

Det er jo alltid et spørsmål og vi kjenner ikke svaret ennå. Men hvis fremdriftsplanen holder vil SOS-mødrene bli rekruttert i september – oktober. Byggene skal være ferdig til 4. desember og barn

kan sakte men sikkert fylle den nye SOS-barnebyen fra februar og utover. Nye og viktige omsorgsrelasjoner skal utvikles for 150 barn og deres nye mødre. En sårbar fase hvor mødre og barn skal bindes sammen av kjærlighet, en fase både sårbar og viktig. Når beskyttet omsorg blir barnas nye virkelighet og barnebyen er i full drift er det tid for å foreta den formelle åpningen av barnebyen i Ngabu, sannsynligvis en gang i annen halvdel av 2016.

200 ÅR SIDEN

fredstraktaten ble undertegnet

TEKST OG FOTO:
ARNE GLOMDAL

Undertegningen av Mossekonvensjonen ble foretatt i Kommandantgården i Fredrikstad den 15 august 1814. Her i en Major Broch og Tore Gransæther som Kronprins Carl Johan.

Norgeshistoriens kanskje viktigste dokument ble ratifisert den 15. august 1814 ved at den svenske kronprins Carl Johan underskrev konvensjonen som dagen før var ferdigforhandlet i Moss. Undertegningen skjedde i kommandantgården i Fredrikstad. Konvensjonen ble ganske riktig forhandlet og foreløpig undertegnet av svenskekongens representanter i Moss den 14. august, ledet av greve og general Skjöldebrandt. Men den kongelige underskrift, ved daværende Kronprins Carl Johan (Charles Jean) kom først på dokumentet i Kommandantgården i Fredrikstad festning (Gamlebyen i Fredrikstad) der Kronprinsen holdt til. Det skjedde på ettermiddagen den 15. august.

Etter at forhandlingene ble avsluttet i Moss på kvelden den 14 august, ble

dokumentene sent med sendebud samme kveld. Oppgaven ble gitt major og overadjutant Ludvig Frederik Broch. Imidlertid nådde han ikke fram til Fredrikstad før ut mot natten. Han ble henbrakt på en sofa hos kommandanten, oberstløytnant og baron Jaques Cederstrøm. Klokken 9 møtte han i Kronprisens hovedkvarter i Kommandantgården. Der startet han samtaler med den svenske Kronprins Carl Johan. I sine erindringer skriver Broch blant annet:

«Omsider erholdt jeg også fortrede hos kronprinsen i hans indre gemakker, hvorved generaladjutanten, et par offiserer og hans sønn var til stede, kronprinsen i grande tenue (paradeantrekk) med skjurf. Han visste at jeg kunne uttrykke meg på fransk og sendte straks bort de tilstedeværende generaler og derpå sin sønn,

som først måtte «donner la main á Monsieur» (gi Herren hånden).»

En av grunnene til at Broch ble valgt til denne oppgaven var at han var kyndig i det franske språk, som var Kronprins Carl Johans morsmål. Resten av samtalen foregikk mellom Broch og Kronprinsen alene.

Samtalen dreide seg altså om det siste punkt i traktaten som ikke var helt ferdigforhandlet. Det de ikke var blitt enige om var hvor demarkasjonslinjen mellom de svenske og norske troppene skulle gå. Svenskene ville ha den lenger nord, mens de norske mente den skulle gå der soldatene stod. Svenskene ville ha grensen inn mot Kristiania, og over fjorden. Ja, hadde dette blitt resultatet ville til og med Drammen blitt okkupert av svenskene. På denne dag var det fortsatt

net i Fredrikstad

rekonstruksjon 200 år senere med Helge Warberg som

Gamlebyen i Fredrikstad er bygget som en festning, med voller og vollgraver.

I nummer 3 2012 skrev Arne Glomdal om Mossekonvensjonen. Her følger historien om underskrivelsen i Fredrikstad.

13
48

kamper sør for Halden. Det siste skudd i denne korte krigen ble løst på kvelden den 15. august. Det sies det var skuddveksling ved Jomfruland helt til den 19. august, da nyheten om fred ikke nådde fram dit før. Dette hadde imidlertid ingen betydning for grensesettingen.

Det tillegges Broch stor ære for at grensen går der den går i dag. Etter å ha fattet sin beslutning om grensen sier Carl Johan:

«Jeg vil ved denne første anledning vise min velvilje til det norske folk».

Svenskekongen selv, Carl XIII, hadde også vært innom den erobrede Fredrikstad festning, men hadde reist tilbake til Sverige noen få dager før. Kronprinsen var gitt alle fullmakter til å undertegne en avtale med Norge.

Det kan godt tenkes at Major Broch og Kronprins Carl Johan også hadde samtaler utendørs, og da utenfor kommandantgården.

Stor Sire Morten Buur

Deputert Stor Sire Terh Brundvig Skougard

Deputert Stor Sire Geir Småvik

Stor Sekretær Svanhild Sandem

Stor Sekretær Steinar D. F. Jansen

Stor Skattmester Vivi S. Uhre

Stor Skattmester Paal Østmo

VALGTE STOREMBEDSMENN FOR 2014 TIL 2018

SAMMENSETNINGEN AV ORDENSLEDELSEN ER IKKE NOE SOM LIGGER FAST EN GANG FOR ALLE. SAMMENSETNINGEN AV KOLLEGIET MED VALGTE STOREMBEDSMENN FORANDRET SEG SIST VED STORLOGEMØTET I 2001.

UTNEVNELSE AV STOREMBEDSMENN ER MER ET UTTRYKK FOR HVILKE FUNKSJONER STOR SIRE TIL ENHVER TID HAR BEHOV FOR. HER PRESENTERER DTK DE UTNEVNTE STOREMBEDSMENN FOR KOMMENDE PERIODE.

Stor Marsjall Thore Fredrik Gruner

Stor Marsjall Lilli Kraft Johnsen

Stor Kapellan Dag Virik

Stor Kapellan Kari Lea

Stor Vakt Bjørn Arve Sæmhovd

Stor Vakt Åse Randi Bakken

Stor Arkivar Knut Aslak Wickmann

Stor Herold Morten Særaa

UTNEVNT E STOREMBEDSMENN FOR 2014 TIL 2018

15
48

Stor Redaktør Kjell-Henrik Hendrichs

Spesial Deputert Stor Sire
for Kunnskapsløftet Randulf Meyer

Spesial Deputert Stor Sire
for Styrkelse og Ekspansjon Per Arild Nesje

DEN EUROPEISKE TRANSFORMASJON:

— FRA FORSIKRING

ENGLAND FØR 1819

USA FRA 1819

SELVHJELP

ET

De fleste ser på Odd Fellow Ordenen som nærmest en uforanderlig bauta som står der fra århundre til århundre uten forandring. Dette understrekes av formuleringer om at Ordenen er tidløs og hverken aktuell eller uaktuell. Det siste gjelder i første rekke etikken. Men en Orden består av en rekke komponenter. Og disse er i stadig forskyvning i forhold til hverandre. Det er det vi skal se på her. Stikkordene er forsikring og foredling.

Odd Fellow logene vokste frem fra tradisjonene med gilder og laug. I Norge ble disse virksomhetene startet under kong Olav Kyrre (1050-1066-1093) Da den industrielle revolusjon revolusjonerte det menneskelige og sosiale nettverk bygget opp i bondesamfunnet og basert på slekter og klaner, vokste det frem et behov for

nye nettverk. Det var i England at industrialismen først slo igjennom for alvor. Den gjensidige hjelp var nødvendig slik den alltid hadde vært det. Ved store samfunnsforandringer måtte den gjensidige hjelp bygges langs nye og andre linjer enn tidligere.

Det var ikke familie og bosted som ble avgjørende, men de fellesskap den enkelte selv valgte. De logene som blant andre Thomas Wildey kom inn i, hadde hjelp og selvhjelp som bærende ideer. Vi foretrekker nok å understreke styrken i det altruistiske. Når vi kjenner til at helsekriteriene for å bli medlem av en loge var ganske strenge, aner det oss at behovet for ikke å rekruttere medlemmer som bare ville være en belastning klart har vært til stede. Det har altså vært til stede en strukturell rasjonalisme, eller egoisme om vi ønsker å si det rett ut. La oss kalle dette **det første stadium** og beskrive det som første trinn i en trapp hvor innholdet over selve trinnet er selvhjelpsmengden, mens innholdet under trappen er etisk fostring.

EN NY VEKTELEGGING

Da Ordenen kom til USA var det Wildeys ønske å overføre den engelske logetradisjon til sitt nye hjemland. Han hadde med seg de mest primitive og opprinnelige ritualer som muligens ikke besto av mer enn en Innvielse som alltid ble foretatt i et enkelt vertshus. Det var inntrengeren og uromakeren Henry Jackson som hadde med seg de nye ritualene fra Manchester Unity med Innvielse og tre grader. Det var starten på en helt ny rituell oppblomstring enn man hadde sett tidligere.

Med velutdannede, etisk og filosofisk interesserte medlemmer som John Pawson Entwistle og senere James Lot Ridgely, ble den rituelle delen av Ordenslivet langt viktigere. Og ikke nok med det. 6. juli 1827 fikk Ordenen sin annen rituelle avdeling som gjorde at Ordensens etikk ble anvendt over store deler av menneskelivet. Dette skapte et nytt balansepunkt mellom De to store Ordens-

TIL FOREDLING

TEKST:
KJELL-HENRIK
HENDRICH

TYSKLAND FRA 1870

NORGE FRA 1920

ISK FOSTRING

17
48

komponentene – forsikring og foredling. Vi kommer inn i **det annet stadium** hvor det etiske innhold vokser mens viktigheten av selvhjelpen synker.

MER ETIKK OG MINDRE FORSIKRING

Da Odd Fellow Ordenen kom tilbake til Europa og til Tyskland i 1870, var det en klar forutsetning fra The Sovereign Grand Lodge at Den Tyske Storloge skulle overta den samme type sosiale hjelpeordninger som de amerikanske. Dette passet tyskerne dårlig, ganske enkelt for det tyske riket, og senere de europeiske landene, hadde andre sosiale strukturer og behov enn de som fantes i USA. Allerede tidlig hadde blant andre den store, tyske Rikskansler Otto von Bismarck (1815-1898) innført sosiale hjelpeordninger som amerikanerne bare kunne drømme om. Dette skapte gnisninger, men tyskerne sto på sitt og vant frem. Dermed får vi etablert **et tredje stadium** hvor forsikringstanken svekkes til fordel for de etiske per-

spektiver. Da Ordenen ekspanderte nordover til Danmark og Sverige, fikk man tilpasninger der på samme måte som i Tyskland.

SAMUEL JOHNSONS SLUTTSTEN

Så ser vi at Stor Sire Samuel Johnson ville svekke forsikringselementet ytterligere, noe han da også lyktes med. Med **det fjerde stadium** er den europeiske transformasjon egentlig ført til ende og Odd Fellow Ordenens fremstår som en verdibærer med et tidløst etiske budskap. De hjelpeordninger vi har i dag, er jo å regne for marginale reminisenser i forhold til den dominerende plass dette hadde i England og USA.

Når USA har hatt et slikt dramatisk fall i sitt medlemstall og oppslutning, kan de sees på som at behovet for selvhjelp og forsikring enten ikke er til stede eller blitt dekket bedre av andre enn av Odd Fellow Ordenen. Men selv små kunnskaper om forsikringssystemet i USA, er det vel inn-

lysende at en Orden som vår i dag ikke har noen mulighet til å konkurrere med store forsikringsgiganter på dette felt. Det som er Ordenens ulykke i USA er at det rituelle på ingen måte er ivaretatt. Det er altså blitt et forfall i både selvhjelpsopp- legget hvor man ikke kan konkurrere. Og det er blitt et gigantisk forfall og forflat- ning i det rituelle arbeid som gjør det som skulle være en særegen Ordensopplevelse til en intetsigende formalisme.

En av de første som satte moderne ord på denne utvikling var Stor Sire Oddvar Granlund da regjeringen Bondevik i 1998 oppnevnte sin verdikommisjon. Da skrev Granlund meget presist at «Odd Fellow Ordenen har allerede vært en verdikom- misjon i Norge i hundre år.» Her står han meget trygt på Stor Sire Samuel Johnsons skuldre og ville ha fått sin forgjengers absolutte tilslutning.

Johan Middelthun ble valgt til Stor Sire i 1936 og hadde dette embedet til sin død i 1949. Hans beretning til Storlogemøtet i 1946 er både dramatisk og lærerik lesning. Her tas beretningen med i sin helhet og i Johans Middelthuns språkdrakt.

BERETNING FOR PERIODEN 24/9 1936-24/9 1946.

I. Krigsårene.

1. I 1936 innledet daværende Stor-Sire Gustav Eriksen sin beretning til Storlogen med følgende ord: «De 4 år siden forrige Storlogemøte har for Ordenen forløpet tilsynelatende normalt.» Dessverre kan jeg ikke si det samme.

Det er siden forrige gang ikke forløpet 4, men 10 år, og de 6 av disse har som bekjent vært fylt av skjebnesvangre begivenheter, ikke bare for hver enkelt, men også for hele vårt land.

Da tyskerne den 9. april 1940 overfalt vårt land, var forberedelsene til det 6. ordinære Storlogemøte i september s. å. i full gang, og enkelte saker var allerede utsendt til nevndbehandling.

Krigsutbruddet forbød en fortsettelse av det arbeid, og tanken på et møte av Storlogen måtte temmelig snart oppgis. Noen formell meddelelse om dette fant jeg det etter omstendighetene hverken nødvendig eller opportunt å utsende. Forbindelsen mellom Storlogen og de utenbys loger ble øyeblikkelig avbrutt. Så vidt jeg har kunne bringe i erfarings, innstillet samtlige underordnede institusjoner straks sine ordinære møter, hva jeg også ventet at de ville gjøre uten uttrykkelig direktiv. Antagelig i slutten av april -- jeg beklager at jeg ikke er i stand til å oppgi noen dato hverken for denne eller for en rekke senere begivenheter, troppet det opp 2 sivilkledte tyskere på mitt kontor. De hadde også vært der et par dager forut uten å treffe meg, og da i uniform, med dødningshodet på uniformsluen, altså

S.S.offiserer. Dengang visste man neppe hva emblemet betød, eller hva S. S. egentlig var for noe. Senere fikk vi jo større erfaring. Herrene opptrådte meget høflig, de ønsket visse opplysninger om Odd Fellow, spesielt medlems-fortegnelsen. De fikk da en håndbok. For øvrig var de åpenbart vel informert på forhånd, og fortalte at når Ordenen ble forbudt i Tyskland, var det fordi dens ideologi var i strid med nasjonalsosialismen, men her i Norge hadde vi intet å frykte, idet tyskerne ikke ville blande seg inn i interne norske forhold. Jeg forsøkte på min side å forklare dem at tyskerne heller ikke hadde noe å frykte av Odd Fellow-Ordenen. Jeg viste dem vårt meget velordnede arkiv og korrespondansen med samtlige norske

EN DRAMATISK OG

loger og de utenlandske jurisdiksjoner, og tilbød herrene å gjøre seg kjent med hva de måtte ønske, idet vi overhodet ikke hadde andre hemmeligheter enn de rent rituelle former.

I de følgende dager ble besøket stadig gjentatt, etter kort tid dog bare av den ene herre, ved navn Boehm. Den annens navn har jeg glemt. En dag ba han om utlån av korrespondansen med Holland. Dette var før overfallet på dette land. Han fikk mappen og brakte den punktlig tilbake. Den har neppe interessert ham, for den inneholdt bare 1ste kvartals korrespondanse med et par trykte sirkulærer. Tidligere år's korrespondanse var arkivlagt. Noe annet ønsket tyskerne ikke å se, og har heller ikke sett.

Under et besøk i midten av juli fikk jeg anmodning om å gi en skriftlig besvarelse av enkelte spørsmål. Jeg ba om å få denne anmodning skriftlig. Dette var tyskeren helt uvillig til. Derimot lykkedes det etter lengere parlamentering å få en papirlapp, som ennå er i Storlogens besittelse, hvorpå han skrev sitt navn og adresse, og dessuten noterte han 5 punkter, dels med blyant, dels med penn. Som svar på dette tilskrev jeg den 22. juli 1940 Reich-

skommissariatets opplysningsbyrå i norsk oversettelse:

«Jeg har fått anmodning om å redegjøre for Odd Fellows «Enstehung, Sinn und Zweck», samt Ordenens organisasjon, medlemsantall og «Niederlassungen».

Ordenen er opprinnelig engelsk, man vet ikke med sikkerhet når den første loge ble stiftet. Man vet bare at det eksisterte Odd Fellow-sammenslutninger i det 17. århundrede.

I 1816 kom en engelsk Odd Fellow, Thomas Wildey, til Baltimore, Amerika, hvor den gule feber nettopp raste. Han tok aktivt del i hjelpearbeidet og i 1819 stiftet han den første Odd Fellow-loge der, nemlig Washington-Loge nr. 1. Fra denne loge spredtes Ordenen over hele Nord-Amerika og overførtes i 1870 til det europeiske fastland.

Den første norske loge ble stiftet i Stavanger 26. april 1898, men opphørte etter noen års virke. Den 18. februar 1908 ble så loge nr. 1 Norvegia, stiftet i Oslo, idet Stavangerlogens fribrev ble overført til denne.

Den amerikanske gren av Ordenen brøt meget tidlig med den engelske. Denne siste er, så vidt man forstår, etterhånden

AVGJØRENDE TID

gått over til å virke som et gjensidig forsikringsselskap. Man har ingen forbindelse med den engelske gren. Man har heller ikke noe som helst forbindelse eller samarbeide med andre ordener eller selskaper, således heller ikke med frimurerne. Det består for tiden Odd Fellow-loger også i Sverige, Danmark, Holland og Sveits, men den norske avdeling – som er helt uavhengig har intet fellesskap med disse eller med Amerika, utenom det at man benytter de samme seremonier.

Ordenens formål er: Å skape trofast vennskap mellom medlemmene, så de påvirker hverandre til å bli bedre mennesker, å omsette vennskapets, kjærlighetens og – sannhetens grunnprinsipper i handling, å arbeide for fordragerlighet og forståelse mellom menneskene og samfunnsskissene. Under møtene er enhver tale om politikk og sektvesen forbudt. Ved åpningen av ethvert møte blir dette uttrykkelig uttalt.

Logene har 4. grader: 0, I, II og III. Mellom hver grad skal der regelmessig gå minst 8 uker. Man kan praktisk talt regne med at de som har stått ett års tid i Ordenen, har alle 4 grader. Dessuten har Ordenen en såkalt «Leir» med 3 grader: I,

II og III, hvor det opptas medlemmer fra alle landets loger, regelmessig etter en 5-6 års medlemskap.

Endelig har Ordenen en «Storloge», som sammentrer hvert 4de år i 2-3 dager, og som består av en representant for hver loge.

Foruten mannsloger har Ordenen også kvinneloger, de såkalte Rebekkaloger, som i alt vesentlig er organisert på samme måte som mannslogene. Kvinnene har ikke adgang til mannslogene.

Det var pr. 1/1 1940 1530 mannlige og 690 kvinnelige medlemmer av Ordenen i Norge.

Hva «Niederlassungen» angår, er alle de såkalte Odd Fellow-bygninger private foretagender, som regel organisert som selvstendige aksjeselskaper. Odd Fellow-gården i Oslo eies således av A/S Stortingst. 28. Dessuten har Ordenen i Oslo tidligere eid et barnehjem, som imidlertid er overlatt Oslo kommune for en brøkdel av dets kostende.

«De har videre anmodet om en oversikt over korrespondanse med utlandet. Som De vil ha forstått av foranstående, ligger det i sakens natur at denne må bli meget lite omfattende. Den enkelte loge korres-

ponderer ikke med utlandet direkte, men bare gjennom den norske Storloge. Ved en opptelling av de utvekslede brever viser det seg at i 1940 er det gått inn og ut 3 brever til Danmark (i 1939: 21). Til Sverige er det på samme måte gått ut 4 (i 1939: 9). Med Holland er det i år ikke vekslet noen brever, (i fjor var det samlede antall 9). Heller ikke med Sveits er det vekslet noen brever i 1940. I fjor var det 1. Med Amerika er det i år vekslet 1. brev, i fjor var det 4.»

Noen dager etter avsendelsen av denne skrivelse kom Boehm tilbake og ba om en skriftlig forklaring på ordet «Independent». Under 5/8 tilstillet jeg byrået en ny skrivelse, som her også gjengis i oversettelse:

«De har anmodet om en forklaring av ordet «Independent». Som De vet, betyr ordet «uavhengig». Hvorfor dette ord er blitt knyttet til Odd Fellow Ordenen, kan jeg ikke med nøyaktighet si. Jeg har aldri hørt noen forklaring herpå og har ikke reflektert over saken, og jeg har heller aldri hørt at noen andre har gjort det. Men forklaringen kan vel ikke egentlig være noen annen enn at at denne orden er uavhengig av andre ordener.

Derimot kan jeg fortelle Dem hvorfor den norske Storloge kalles. «uavhengig». Dette er for å markere at den ikke er avhengig av den amerikanske storloge. Den norske Storloge har helt siden den ble stiftet vært uavhengig, mens f. eks. den danske og svenske storloge opprinnelig ikke var uavhengige, men først noen år etter sin stiftelse oppnådde denne uavhengighet.

Skulle De ønske ytterligere opplysninger er jeg, som meddelt Dem muntlig, villig til å gi Dem disse, men det vil da være mest praktisk å formulere disse skriftlig».

Antagelig medio august får jeg så et nytt jeg besøk av Boehm, som fortalte meg nå hadde gitt en fullstendig rapport til Reichskommissariatet, og at dette ikke hadde noe imot at logene gjenopptok sitt ordinære arbeid. Det var naturligvis umulig å vite om dette var så var tilfelle, og jeg har grunn til å tro at initiativet til det som kort tid etter skjedde ikke skyldtes tyskerne, men må søkes i den indre politiske utvikling som førte til begivenhetene den 25/9 1940.

Etter dette Boehms besøk hos meg – som ble det siste – opptok jeg straks arbeide med å få logene igang igjen og jeg planla en reise fra Trondheim og sørover. Jeg kom til Trondheim den 20/9 og hadde den glede i loge nr.3 Eystein, å overrekke Veteranjuvel til 2 av logens stiftere, br. Peder Sandnæs og Egidius Carlsen. Umiddelbart før vi skulle gå inn i logesalen fikk jeg meddelelse om at Frimurerlogen samme dag var beordret lukket. Det ga oss jo adskillig å tenke på og en egen-

artet stemning preget logemøtet. Etter møtet forløp imidlertid på samme humørfylte måte som vanlig, og dagen etter reiste jeg til Kristiansund. Der ble jeg møtt av logens embetsmenn, som fortalte at logen samme dag var lukket av tyskere. Jeg reiste derfor til Molde, hvor man fortalte meg det samme, men hvor jeg allikevel deltok i den vanlige 14-daglige sammenkomst, hvortil medlemmene var møtt fulltallig fram. Stemningen var langt fra mistrøstig, og man var enig i å forsette sine møter hver 14de dag.

Da jeg telegrafisk ble kalt tilbake til Oslo, måtte reisen avbrytes, og br. O.M.Lars Hansen var derfor så elskverdig å komme fra Ålesund til Molde for å konferere med meg. Han fortalte at man i Ålesund intet hadde hørt. Jeg nevner dette som et typisk eksempel på tyskernes administrasjon.

Ved tilbakekomsten til Oslo ble jeg møtt på stasjonen med beskjed om straks å innfinne meg på Victoria Terrasse, hos en mann ved navn Heiness. Han kastet først bort en mengde tid på Frimurerordenen, som han angivelig kjente meget nøye og som han forsøkte å identifisere med Odd Fellow Ordenen. Det lyktes meg omsider å få ham til å forstå at de to ordener ikke var identiske og at jeg ikke hadde det ringeste kjennskap til Frimurerordenen. Han syntes meget forbauset over dette og over at jeg ikke var frimurer. Han meddelte da at hvis Odd Fellow Ordenen ikke innen en viss frist frivillig oppløste seg frivillig ble meget sterkt aksentuert - ville Ordenen bli oppløst og dens midler beslaglagt. Hvis vi derimot gikk til frivillig likvidasjon, ville logene selv kunne disponere over sine midler. Alle ritualer og regnskapsbøker m. v. måtte imidlertid utleveres. Jeg sto følgelig ikke overfor noe valg, og erklærte at vi ville gå i likvidasjon. Han måtte ha min skriftlige erkjennelse på å ha mottatt hans meddelelse, og da han i den anledning satte seg til skrivemakin ba jeg ham ta eksta gjennomslag, idet jeg erklærte at jeg ennå aldri hadde satt sitt mitt navn på noe papir uten å ha gjenpart av det. Tross iherdige forestillinger lyktes det ikke, og da det trakk opp til brudd i forhandlinger våget jeg ikke å sette saken på spissen. Jeg beklager derfor at jeg ikke kan meddele stor loge ordlyden av den erkjennelse jeg har skrevet under på. Den inneholdt imidlertid ikke annet enn en erklæring om at jeg hadde mottatt ovennevnte meddelelse.

Under 26/9 1940 utsendte jeg da følgende sirkulære til Leiren, loger og Rebekkaloger.

«Odd-Fellow Ordenen skal opphøre med sin virksomhet i Norge innen den 25. oktober d.å.

Hvis Leiren og logene innen den tid innleverer ritualer, referatprotokoller,

arkiv og bibliotek, kan de forskjellige institusjoner fritt disponere over sine midler. Meddelelse om at en sådan overlevering har funnet sted og at Leieren og Logene har besluttet å nedlegge sin virksomhet må være meg i hende senest den 23. oktober.

Logen i Oslo, Bergen, Trondheim, Stavanger, Kristiansand, Tromsø og Narvik innleverer de ovennevnte ting til Einsatzkommando der Sicherheitspolizei und des S.S. på stedet. Logene i Harstad og Tromsø leverer til Einsatzkommando der Sicherheitspolizei und des S.S. i Narvik, logene i Kristiansund N, Molde og Ålesund leverer til Einsatzkommando der Sicherheitspolizei i Stavanger. Logene i Fredrikstad og Moss innleverer til Einsatzkommando der Sicherheitspolizei i Fredrikstad, logene i Porsgrunn, Notodden og Sandefjord til de Aussenstelle des Einsatzkommand i Larvik:

angermannen fortelle om stiftelsen av O. F.- Loge Noreg:

Høsten 1897 kom herr Gustav Abrahamsen inn til meg og spurte om jeg ville være med og stifte enn Odd Feilow loge. Han forklarte meg da hva dette var. Jeg hadde aldri hørt noe om Ordenen. Han nevnte også noen han ville henvende seg til.

Jeg slo til, og likeledes noen andre som nevnes derfor.

Den 12. januar 1898 ble så Abrahamson innvidd i loge «Danmark» i København. Deretter innsendtes andragende om å få stifte loge i Stavanger, undertegnet av Gustav Abrahamsen, Oluf Jensen, Carl Norland, Fritjof Andersen, Martin Søyland og Andreas Olsen.

Disse seks undertegnet også charteret, da loge Noreg ble stiftet. Det ble i økonomisk henseende et stort strev å få det til, men det gikk dog. Vi bestilte da alle de ting som brukes i en loge, alt av prima sort

og utstyr. Dagen for stiftelsen av logen ble så bestemt til 26. april.

Vi fikk leid lokale i det gamle godtemplarlokale i Brødre gaten.

Stor-Sire Petrus Beyer kom da til Stavanger i denne anledning. Dagen forut holdt han foredrag i håndverkerforeningens lokale om Ordenen.

Den 26. april opptok da Stor-Sire Beyer i første omgang følgende fem: Oluf Jensen, Carl Norland, Frithjof Andersen og Martin Søyland. Rekkefølgen på charteret. I annen omgang Hjort Lorentzen, Erik Racine, R. Mårtman, Martin Svensen og Andreas Olsen. Disse nevnte 11 brødre er altså logens stiftere.

Om aftenen hadde vi en strålende fest på hotell Nordstjernen. Den danske konsul Fredrik Hansen og logens læge var innbudt. Vi hadde pyntet bordet med små flagg fra alle de land, hvor det var O. F. loger. En silkefane med logens navn etc. ble overrakt br. Stor-Sire Beyer.

Bestemt når logen sluttet sine møter kan jeg ikke huske. Det må ha vært i året 1903, da der finnes avsluttet regnskap datert 23. april 1903, kanskje straks etter.

En av grunnene til at logen fikk så kort levetid var antageligvis det uheldige at vi i Godtemplarlokalet ikke hadde noe festivitetslokale, hvorfor vi hadde våre ettermøter i hotell Nordstjernen, hvor festlighetene ble overdrevne og kostbare. Dette satte logen i et uheldig lys utadtil, og en del trakk seg derfor tilbake, så logen ble for liten til å kunne bestå.

Etter logens nedleggelse dannet så noen av brødrene forening, og vi hadde møter en og annen gang. Nå ble der tale om å stifte en loge i Oslo. Br. Wolf som var opptatt i vår loge, arbeidet visstnok for dette, likeledes Carl Sjøstetlt og Sam. Johnson.

I denne tid underhandlet vi brødre i Stavanger med den i Oslo stiftede Odd

Fellow-forening om å overdra vår loges eiendeler til Osloforeningen, eller retttere den vordende loge, mot at vi skulle være medlemmer av samme i fem år uten å betale kontingent. Dette ble antatt og logens eiendeler innsendt til Oslo.

Etter de fem år skulle vi naturligvis betale som de øvrige, men det var visstnok bare Hjort Lorentzen som betalte en tid, samt undertegnede som betalte sin kontingent inntil «Vesterlen» ble stiftet her i byen.

Noen tid etter at logen var stiftet i Oslo, ble der tale om å stifte en loge i Stavanger igjen, og i den anledning korresponderte jeg med brr. Wolf, Carl Sjøstedt og Sam. Johnson i lengre tid, men det drog ut.

Etter gjentatte samtaler med Carl Sjøstedt henviste jeg ham til grosserer Ingvald Haaland og fulgte ham til samme. Jeg mente nemlig at br. Haaland var den rette mann til å gå i spissen for arbeidet med å få en loge her, Br. Haaland gikk med på å søke å få det til*.

Det ville ikke likne stavangerne å oppgi en god sak i første omgang. Allerede i 1918 åpnet Loge Vesterlen med D.S.S. Ingjald Håland som O. M. og 2 år senere Ekestubben med det grønne skudd, O. M. Jacob Imsland.

To O. M. har preget «Vesterlen» Håland og Scheie som begge ved sin private stilling og anseelse har hevet logen i det alminnelige omdømme, gitt den kameratslig ånd og framelsket den broderlige hjelpsomhet og solidaritetsfølelse, som deles av den initiativrike, ritualinteresserte og lovende loge Ekestubben med de grønne skudd, det lengste og mest strålende Iogenavn i den ganske verden.

Vi lykkeønsker våre Stavanger-brødre med det rike, allsidige og lovende losjeliv og takker for de inspirasjonskilder, som velder fram der.

Under en reise som jeg nettopp har foretatt til Trondheim og Mørebyene, og dels ved henvendelser jeg har fått fra andre loger, har jeg brakt i erfaring at de stedlige myndigheter har oppfattet forskjellig den meddelelse som det herværende tyske sikkerhetspoliti har utsendt. Det har således hendt at man har forlangt utlevert dels midler, dels effekter og ritualer og dels er det blitt rettet spørsmål om logens økonomiske stilling. Alt dette gjelder ikke Odd Fellow Ordenen. Vi har, som ovenfor nevnt, en frist til å avvikle det hele, og før denne frist er utløpet, blander det tyske politi seg ikke inn i våre saker, hvis der fra logenes side blir handlet overensstemmende med hva jeg foran har nevnt.

Hvis det stedlige politi har oppfattet stillingen annerledes enn her av meg nevnt, bør De anmode det om å sette seg i forbindelse med sikkerhetspolitiet i Oslo v/herr Heiness, Victoria Terrasse 7, vær. nr. 45.

Hvis logene ønsker å konferere nærmere med meg, står jeg til tjeneste med råd og opplysninger, men jeg ber om å få eventuelle forespørsler skriftlig, idet en rikstelefonamtale erfaringsmessig viser seg å være for kort.

En gjenpart av nærværende sirkulære sender jeg det herværende tyske sikkerhetspoliti.»

Samme dag sendte jeg de utenbys loger følgende skrivelse, også datert 26/9 1940:

«I forbindelse med sirkulære skal jeg til orientering hvorledes de herværende mannsloger har tenkt å arrangere seg:

Hver loge oppnevner en nevnd, bestående av de nåværende valgembetsmenn, fungerende Ex. M. og formannen i finansnevnden. Denne nevnd får uinnskrenket fullmakt til å fatte alle beslutninger vedrørende avviklingen. Det er uttalt et sterkt ønske fra loger så vel i Oslo

som utenfor om at begravelseskassen kan overføres til en ny institusjon, hvorav samtlige nåværende logemedlemmer blir personlige medlemmer. En nærmere utforming av statutter vedrørende bl. a. styret og kontingent, må bli gjenstand for senere avgjørelse. Jeg tør be Dem meddele meg innen 15. oktober hvorvidt Deres loge er enig heri.»

Det i siste sirkulære uttalte ønske om å bevare begravelseskassen deltes ikke av alle loger, og tanken ble derfor oppgitt. Derimot fulgte selvsagt alle institusjoner parolen om å nedlegge arbeidet. Disponeringen av midlene skjedde under forskjellige former på de forskjellige steder. Overleveringen av bøkene m. v ble delyis forsøkt sabotert og enkelte steder med hell. I Oslo ble alt vedrørende Storlogen, Leiren, logene og Rebekkalogene pakket i kasser for avhentning, som imidlertid aldri fant sted. Enkelte ting er allikevel dessverre kommet vekk. Storlogen savner således adskillige verdifulle trykksaker -- . Dessuten lot jeg brenne alt som hadde med våre finanser å gjøre, deriblant samtlige logers årsberetninger. Også Storskattmesteren brente sine bøker. Vi ville ikke risikere at tyskerne senere skulle skifte mening og forsøke å oppspore våre midler.--

Forøvrig forløp likvidasjonen ikke uten vanskeligheter. Jeg sto i den tro at ovennevnte Heiness representerte sentralledelsen, men dette har han åpenbart ikke gjort, hvis det da overhodet har vært noen sentralledelse i denne sak. Det viste seg nemlig på adskillige steder at tyskerne handlet stikk i strid med de tilsagn jeg hadde fått. Midler ble beslaglagt og logenes embetsmenn ble utsatt for trakassier. Dette medførte en omfattende korrespondanse og en rekke konferanser, som i stigende grad irriterte ovennevnte Heiness. Det hele var en levende illustrasjon til den frapperende oppdagelse vel alle etterhånden har gjort, nemlig tyskernes absolutte mangel på administrasjonstalent.

Under 14/10 1940 tilstillet jeg de utenbys loger følgende sirkulære:

«Det viser seg at mitt sirkulære av 25. september delvis er blitt misforstått.

Jeg skal derfor for alle tilfellers skyld gjøre oppmerksom på at det ikke bare er avleveringen av de ting som skal overleveres som må skje innen den 25. ds. hele avviklingen – altså også av logens midler – må være tilendebrakt innen samme dato.

De herværende loger har funnet ikke burde søke opprettet noen ny begravelseskasse. Kassens midler vil derfor bli fordelt mellom de forskjellige loger. Man har i Oslo logene funnet at de enkelte medlemmer har et rimelig krav på godtgjørelse, når nå begravelseskassen faller bort. De vil derfor fordele de disponible

Stor Sire Johan Middelthon.

midler på de enkelte medlemmer så langt dette rekker. Det er formentlig meget få loger som har så betydelige midler at der vil falle mer enn kr. 500 på hver enkelt.»

Under 6/10 1940 tilstillet jeg O. M. følgende sirkulære, det siste før kapitulasjonen:

«Jeg har fått en del henvendelser, som viser at der hersker usikkerhet med hensyn til hvilke gjenstander som skal innleveres til de tyske myndigheter.

Jeg beklager at jeg ikke er i stand til å gi noen opplysninger herom utover det som er meddelt i mitt sirkulære av 25/9. Imidlertid har jeg, som det framgår av sirkulæret, oversendt dette til de tyske myndigheter med en følgeskrivelse som lyder slik:

«An die Einsatzkommando der Sicherheitspolizei und das S.S. V/Herren Heines, Victoria Terrasse 7 vær nr. 45, Oslo.

Under henvisning til vår konferanse tirsdag oversender jeg vedlagt er sirkulære som jeg tilstillet Leiren og logene i Norge.

Hvis der er noe i dette sirkulære, som De mener bør rettes eller tilføyes, tør jeg be Dem meddele meg det, og jeg skal da straks bringe denne meddelelse videre».

På denne skrivelse har jeg ikke mottatt noe svar».

For øvrig var det ikke bare tyskerne som laget vanskeligheter. Enkelte banker sperret i sin tjenesteiver på eget initiativ logenes midler. I Oslo Sparebank fikk dem frigitt etter å ha måttet true med erstatningsansvar.

Fristen for likvidasjon var satt til den 25. oktober 1940. Under 24/10 tilstillet jeg sikkerhetspolitiet i Oslo følgende skrivelse i norsk oversettelse.

«Jeg tillater meg herved å meddele Dem at samtlige hittidige institusjoner av

Odd Fellow Ordenen i Oslo nå har nedlagt arbeidet og tilendebrakt likvidasjonen, idet samtidige midler er fordelt.

I henhold til Deres ønske er samtidige institusjoners ritualer, arkiv og bibliotek pakket delt i kasser, dels i pakker, som befinner seg i Stortingsgata 28 og dels i 2nen og dels i 6te etasje. Under min konferanse med herr Heiness ble det meddelt at man ønsket at herr Boehm skulle gjennomgå disse kasser og pakker før de ble avsendt. Jeg vil derfor være Dem forbunden for en meddelelse om når herr Boehm kommer, da jeg gjerne vil snakke med ham. I denne forbindelse tillater jeg meg å gjøre oppmerksom på at jeg ikke er å treffe på lørdag etter kl.12.

Hva de utenbys loger angår, har jeg mottatt meddelelse om at avviking er i orden og at effektene er blitt levert til de respektive politimyndigheter fra følgende steder:

Bergen, Stavanger, Ålesund, Hauge-sund, Kristiansund, Molde, Fredrikstad, Sandefjord, Notodden, Porsgunn, Harstad og Moss. Også fra de øvrige loger har jeg fått meddelelse om at man har nedlagt arbeid, men jeg har ennå ikke fått noen underretning om at fordelingen av midlene til tilendebrakt. Jeg forutsetter imidlertid at også likvidasjon i disse loger er ferdig, idet dog angående Narvik henviser til min konferanse tirsdag med herr Heiness. I tilslutning til denne konferanse skrev jeg samme dag til sjefen for sikkerhetspolitiet og S.D. i Oslo følgende:

«På vegne av den nå oppløste Odd Fellow Orden tør jeg be om at Sikkerhetspolitiet i Narvik blir befalt å frigi de midler, tilhørende Rebekkaløge «Midnatsol», som er blitt sperret av det derværende politi. Det er gitt Odd Fellow Orden anledning til frivillig oppløsning og selv å disponerer over sine midler, under forutsetning av at likvidasjonen er fullført innen 25. oktober. I går aftes fikk jeg et telegram fra Narvik som lød slik: «Pengene ennå sperret det herværende sikkerhetspoliti respekterer kun ordre fra Oslomyndigheter». Under disse omstendigheter kan likvideringen ikke bli ferdig til 25. ds. Jeg ansøker derfor om en forlengelse av fristen med 14 dager.»

Jeg forutsetter at denne forlengelse innvilges, og at den også gjøres gyldig for de øvrige loger som mot formodning ennå ikke har avsluttet likvidasjonen.»

2. Sistnevnte skrivelse var min siste embetshandling før kapitulasjonen. Ordenens arbeide i Norge var dermed nedlagt. Men Ordenen var selvsagt ikke oppløst. Det kunne bare skje i bestemte former som ikke var fulgt, hva tyskerne selvsagt ikke var oppmerksomme på.

Jeg beholdt Storlogens fribrev, og ingen underordnet institusjon sendte sitt fribrev til meg. Det var derfor mulig, når

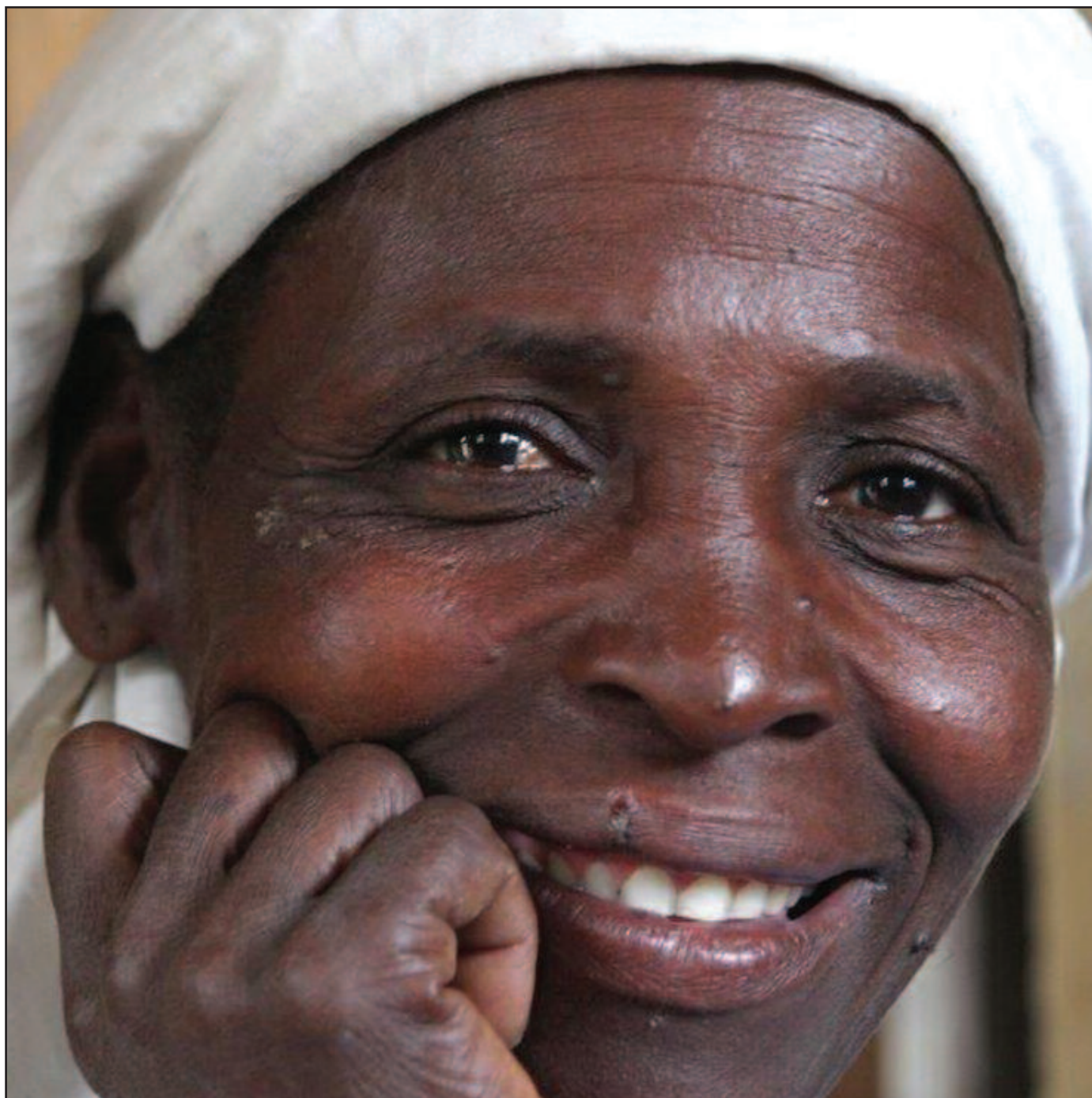
som helst leilighet bød seg, å gjenoppta arbeidet. Dette benyttet jeg meg da også av etter kapitulasjonen, således som det framgår nedenfor. Selv om arbeidet i 1940 ble nedlagt, betød dette langt fra at kjeden var brutt. På de forskjellige steder og under de forskjellige former holdt medlemmene fremdeles kontakten med hinannen vedlike, og betydningen herav kan neppe vurderes høyt nok. Det gjaldt jo å holde motet oppe, det styrket troen på lysets leir og det trøstet i tunge timer. Materielt hjalp det ofte over de verste mangler. Hva det betyr å ha en god venn, lærte vi. da tilgangs. Personlig hadde jeg ofte gleden av å møte utenbys brødre, som fortalte om forholdene på sitt hjemsted. Jeg hadde derfor enslags kontakt med de utenbys brødre, men noen utførlig rapport har jeg ikke mottatt og kan jeg derfor ikke avgi hermed. Imidlertid er krigsårene et så viktig kapittel i Ordenens historie i Norge at det bør bevares for framtiden, og jeg vil finne det naturlig at dette kapittel gis en utførlig omtale i det verk som forhåpentlig blir utgitt i anledning av Ordenens nær forestående 50-års jubileum.

Jeg kan ikke slutte denne del av min innberetning uten en takk til våre to kjære naboland. Forbindelsen med disse var jo praktisk talt brutt og meget hørte vi ikke, men av og til fikk vi en hilsen og et forsiktig ord, som viste at man fulgte oss med varm interesse og omsorgsfull bekymring. I denne forbindelse minner jeg om og takker for den storslagne innsamling blant svenske Odd Fellows, som resulterte i en imponerende gavepakke til samtlige norske brødre.

En tid etter at Ordenen hadde nedlagt arbeidet i Norge lyktes det den svenske Storloge å skaffe dep. Stor-Sire br. professor Bodman innreisettillatelse til Norge, offisielt for å drøfte vitenskapelige spørsmål med en norsk kollega. I realiteten var det imidlertid reisons formål å bringe på det rene situasjonen med hensyn til Ordenen i Norge. Jeg fikk derved en anledning til å forklare at Ordenen ikke var oppløst i Norge på samme måte som i sin tid i Tyskland. Det forelå ingen Storlogebeslutning herom og samtlige fribrev var fremdeles i behold.

Følgelig var de norske Odd Fellows fremdeles medlemmer av Ordenen, selv om dette medlemskap inntil videre måtte bli forholdsvis passivt. Dette fikk adskillig betydning. Den svenske Storloge hadde da adgang til å hjelpe Odd Fellows som flyktet til Sverige - en adgang som ble benyttet i fullt mon, hver gang det var behov for hjelp.

Ved sin tilbakekomst til Sverige tok br. Bodman initiativet til den forannevnte innsamling, som den svenske Storloge deretter satte seg i spissen for og som de svenske Odd Fellows mannjevnt støttet.

VARMT GJENSYN

Hun smiler varmt, men forsiktig. De har møttes en gang før. Under besøket i Ngabu var Stor Sire Morten Buan og Stor Sekretær Steinar Jansen på hjemmebesøk hos en av mødrene i Familieprogrammet i nærheten av der den nye SOS-barnebyen bygges. De møtte henne også sist de var her i forbindelse med Landssaken Sammen for barn i Malawi.

Den gang var livssituasjonen for moren og hennes barn ganske så utfordrende. Nå er mye blitt bedre. Den åpenbare endringen er det nye huset med tre rom og en egen liten kjøkkenkrok. Moren og hennes barn er en av over 300 familier som er involvert i SOS-barnebyers familieprogram i Ngabu, det totale antall deltakere i programmet nå er over 2000.

Barna i programmet er i de aller mest sårbare familier i Ngabu. Den første tiden familiene er i programmet er det i stor utstrek-

ning snakk om å gi de nødhjelp, etter hvert skal omsorgspersonene få en yrkesutdanning slik at de kan starte sin egen lille virksomhet for å gi familien mulighet til å klare seg i hverdagen.

Vår mor deler huset med fire barn og et barnebarn. Møbleringen er trebenker, om natten sover de på bambusmatt. Men de har tett tak over hodet, de holder seg dermed tørr også i regntiden. I det ene rommet oppbevares familiens forråd. Det vitner om en lysere fremtid, men det er fortsatt et godt stykke vei igjen.

DISTRIKT NR. 12: FINNMARK

INTERVJU MED:
EKS DSS ANN-MARI PETTERSEN

Av Kjell-Henrik Hendrichs

– Når ble ditt distrikt opprettet og hvor lenge har du vært DSS?

Da Odd Fellow Ordenen skulle ekspandere nordover, var Finnmark først en del av hele Nord-Norge. Den første Rebekkaloge i Nord-Norge, nr. 8 Midnatsol ble instituert i Narvik allerede i 1923. Den neste, nr. 11 Concordia, kom i Tromsø i 1950. Rebekkaloge nr. 33 Corona i Kirkenes ble den første i Finnmark og instituert i 1964. Eget Rebekkadistrikt i Finnmark kom i 1990.

– Hvor mange Rebekkaloger og leire er det i ditt distrikt?

I vårt Distrikt er det fem Rebekkaloger og en Rebekkaleir.

- Den eldste; Loge 33 Corona, Kirkenes, ble stiftet 22. august 1964.
- Loge nr. 41 Mirjam, Honningsvåg, ble stiftet 8. juni 1969
- Loge nr. 75 Hevrekka, Alta, ble stiftet 8. juni 1985
- Loge nr. 79 Meridian, Hammarfest, ble stiftet 8. februar 1986
- Loge nr. 80 Vela, Vadsø, ble stiftet 12. februar 1986
- Leir nr. 19 Nordkapp, ble stiftet 30. august 1997

Mens den første Rebekkaloge i Finnmark først kom 55 år etter at Rebekkainstitusjonene ble innført i Norge, kom Rebekkaleiren alt søtten år etter at den første Rebekkaleir ble instituert. Svært mange av de første leire både for patriarker og matriarker var vandrelire. Rebekkaleiren i Finnmark er således en vandreleir som er 2–4 år på hvert sted. Dette skifter mellom Øst- og Vest-Finnmark. Alle matriarkene møtes til leirslaging i slutten av april hvert år. Transport skjer med buss ca.

Eks DSS Ann-Mari Pettersen.

Foto: Jon Esben Johnsen

Intervju med Eks Distrikts Stor Sire Ann-Mari Pettersen

50 mil hver vei, eller man må ta Hurtigruten hvis man er sjøsterk. Da blir det et døgnns reise hver vei.

Det er veldig koselig, informativt og lærerikt å møtes til leirslagingene. Leirslagingene er noe alle matriarkene ser frem til. Som alle vil skjønne er det dessverre så store kostnader forbundet med reisene at det hindrer flere til å gå inn i leiren. Dette er noe som det må jobbes mere med i Distriktsrådet.

Hovedmatriark for Leir nr 19 Nordkapp er Bente Aagot Mortensen. Hun og hennes kollegium ser på dette med tilslutningen til leirens som en stor utfordring.

– Hvordan har medlemstilveksten i distriktet vært i de senere år, og ser du noen spesielle utfordringer i denne forbindelse?

Når det gjelder tilveksten til våre loger så har det vært noen utmeld-

elser tidligere, men nå ser det ut for at alle logene har fremgang på medlemmer.

Alle logene jobber godt for å få bedre tilvekst. Finnmark er jo et gigantisk fylke rent geografisk. Det er et perspektiv man ikke får klart for seg før man opplever det. Samtidig er befolkningen liten og bor ganske spredt, bortsett fra i de mer konsentrerte byområder. Dette skaper jo en utfordring som man ikke har andre steder i landet. Det gir seg selv at logene blir ganske små og miljøene er tilsvarende. Disse geografiske og topografiske forhold gjelder jo for alle som bor i Finnmark og er ikke noe særskilt for Odd Fellow Ordenen. Vi har våre utfordringer på samme måte som Ordenen i andre deler av landet har sine utfordringer. Det gjelder å se mulighetene i den situasjonen man faktisk har.

– Har ditt distrikt noen spesielle utfordringer i forhold til andre distrikter du kjenner til, og hvordan løses eventuelt disse?

Jeg har allerede beskrevet de utfordringene som ligger i vårt geografisk store fylke og med vår spesielle bosetning. Men den største utfordringen er kanskje årstidene. Vi som bor i Finnmark er vant med lange vintre med mye stengte veier og mye krevende værforhold. Dette er noe spennende og særpreget for Finnmark slik at biskop Eivind Berggrav i sin tid skrev boksen om Finnmark som han kalte «Spennings land». Spenningen for oss er jo om vi kan reise den ene dagen eller må vente en dag eller uke før vi kommer frem. Dette gjør at man ikke møtes så ofte som man skulle ønske.

Når jeg leser hva andre DSSer gjør når de samler Distriktsrådet, så kan de møtes både åtte og ti ganger i året. Slik kan vi ikke gjøre det.

Hos oss møtes Distriktsrådet to ganger hvert år, i februar og november, og møtestedet er Karasjok. Når vi møtes i Karasjok blir det omtrent like langt å kjøre for alle Storrepresentantene. Det ligger i sakens natur at alle Storrepresentantene ser frem til Distriktsrådsmøtet hvor vi samler Distriktsrådene både for søstre og brødre til særmøter og fellesmøter.

Medlemmer av Distriktsrådet:

- Agnes Henriksen, Rebekkaloge nr. 33 Corona
- Inger Helgesen, Rebekkaloge nr. 41 Mirjam
- Nina Enochsen, Rebekkaloge nr. 80 Vela
- Berit Lysø Haagensen, Rebekkaloge nr. 75 Hevreka
- Sølvi Løkke, Rebekkaloge nr. 79 Meridian

– Hvordan trivdes du i ditt embete som Distrikts Stor Sire og hvordan påvirker dette din oppfatning av Odd Fellow Ordenen?

Jeg har trivdes veldig godt som DSS og har lært veldig mye som jeg nå tar med meg videre i livet. Men en av våre utfordringer i Distrikt 12 er lange avstander. Skal DSS reise på besøk til en loge på et vanlig møte midt i uken, må man har fri fra jobb 2-3 dager. Dette sier seg selv at det er vanskelig hvis man er i fullt arbeid. Jeg merker meg at det er en utfordring for alle DSSer som har distrikter med store geografiske avstander. Men jeg har vært så privilegert at jeg har fått usedvanlig mye hjelp fra mine Storrepresentanter og Eks DSS. De har forestått både Installasjoner og Instruksjoner, noe som er helt nødvendig for at loger og leir skal kunne utvikle seg kunnskapsmessig.

Høydepunktet for hver høst har vært Storemøtetsmannsmøtet hvor jeg har møtt mange hyggelige brødre og søstre og

REBEKKALOGER OG -LEIR I DISTRIKT 12:

LOGE NR. 33 CORONA	KIRKENES	STIFTET 22. AUGUST 1964
LOGE NR. 41 MIRJAM	HONNINGSVÅG	STIFTET 8. JUNI 1969
LOGE NR. 75 HEVREKA	ALTA	STIFTET 8. JUNI 1985
LOGE NR. 79 MERIDIAN	HAMMERFEST	STIFTET 8. FEBRUAR 1986
LOGE NR. 80 VELA	VADSØ	STIFTET 12. FEBRUAR 1986
LEIR NR. 19 NORDKAPP		STIFTET 30. AUGUST 1997

knyttet vennskapsbånd i hele landet, og fått lære mye om Odd Fellow Ordenen og få nye innsikter i hva loge og leir skal stå for og hva de kan bety for mennesker i vår tid..

– Er det noe du gjerne skulle ha gjort for å få Odd Fellow Ordenens etiske budskap mer og bedre ut i samfunnet? Informasjonsmøtene er etter min oppfatning veldig viktig. Det er svært mange mennesker som ikke vet noe om alt det positive vår Ordenen står for. Og ganske mange har også feilaktige oppfatninger av

Ordenen og hva den står for. Derfor er det sentralt å motivere søstrene til å invitere venner og bekjente som de mener passe i logesammenheng. Og så må det være sammenheng mellom liv og lære slik at alle følger opp de nye søstrene så de føler seg trygge og trives i logen.

– Og hvem er så din etterfølger i embetet?

– Agnes Margareth Henriksen.

DISTRIKT NR. 12: FINNMARK

INTERVJU MED:
EKS DSS FRED DAVIDSEN

Av Kjell-
Henrik
Hendrichs

– Hvor lenge er det siden ditt distrikt ble opprettet og hvor lenge ha du vært Distrikts Stor Sire?

– Den 2. desember 1958 kunn-
gjorde Stor Sire Harald Østreng
følgende i Odd Fellow bladet:

«Jeg gjør herved kjent:

På grunn av de store avstander og derav
lange og tidkrevende reiser for DDSS for
Nord Hålogaland, har jeg delt dette om-
rådet og utnevnt Erling Hafto, Honnings-
våg, som DDSS for Finnmark.» Distriktet
ble således opprettet 2. desember 1958.
Jeg ble innsatt som DSS for distrikt nr.12
Finnmark den 2. september 2010, som
nummer åtte i rekken.

– Hvor mange loger har du i ditt dis-
trikt, når ble den eldste stiftet og når ble
den yngste stiftet?

Distriktet består av fem loger, en leir og tre
leirforeninger. Logene er spredt i ytter-
kantene av distriktets ca 48.000 km² – i
Kirkenes, Vadsø, Honningsvåg, Hammer-
fest og Alta. Distriktets eldste loge er nr.
43 Nordlys, Honningsvåg. Den ble stiftet
12. juni 1954 med Erling Hafto som
logens første Overmester. For øvrig kan
nevnes at Hafto ble innviet som medlem i
loge nr. 31 Polarlys allerede i tredivårene.
Han flyttet til Honningsvåg i 1941 og var
den broren som formidlet opptakelse av 23
nye brødre i begynnelsen av 50-årene i
samarbeid med Polarlys. Sammen med
Eks CM Helge Richardsen var det deres
fortjeneste at den første loge i Finnmark,
og verdens nordligste ble stiftet 12.6.1954.

- Allerede 7. september 1957 ble loge nr.
55 Varanger, Kirkenes, stiftet med loge
nr. 43 Nordlys som moderloge.
- Loge nr. 70 Kvitbjørn, Hammerfest,
fulgte deretter med loge nr. 19 Thule,
Tromsø, som moderloge. Kvitbjørn ble
stiftet 22. mai 1963.

Intervju med Eks Distrikts Stor Sire Fred Davidsen

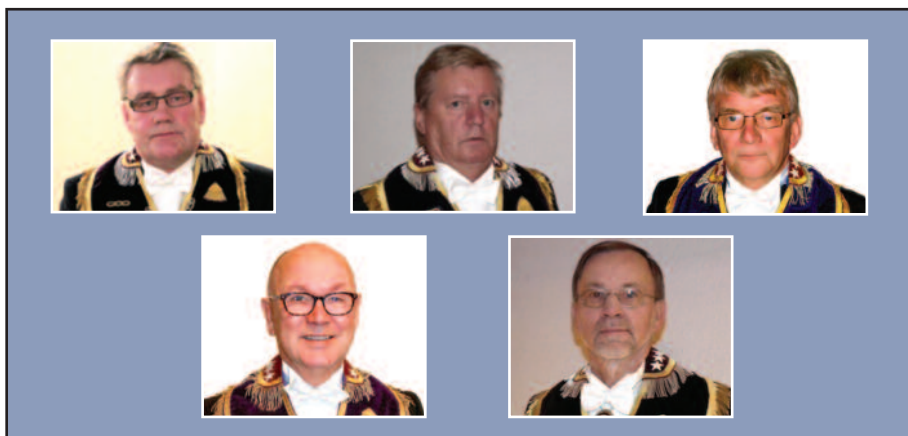
- Loge nr. 70 Kvitbjørn henvendte seg
mot Alta, og det resulterte i at loge nr.
102 Svanen ble stiftet 20. oktober 1979
med loge nr. 70 Kvitbjørn som
moderloge.
- Vår yngste loge er nr. 105 Østhav,
Vadsø. Den ble stiftet 30.10.1982 med
loge nr. 55 Varanger som moderloge.

Logene i Finnmark var lenge underlagt
leir nr. 11 Nord, som gjorde en god jobb i
distriktet. Det gikk imidlertid lang tid mel-
lom hver gang det var leirslagninger. En
tur til Finnmark tok sin tid og distriktet til
Leir Nord var stort. Det ble stiftet tre leir-
foreninger i Finnmark. Disse var Nord-
kapp leirforening, Hammerfest og Alta
leirforening og Kirkenes og Vadsø leirfor-
ening. Leirforeningene er et nødvendig bi-
drag til å holde liv i interessen for leiren i
distriktet. De har hele tiden bistått med til-
rettelegging for leiren når den kom på
besøk, samt øvet patriarker til forskjellige

embeder. 29. oktober 1982 ble leir nr. 15
Finnmark stiftet med Rolf Bjørnå fra Hon-
ningsvåg som den første Hovedpatriarken.
Leiren ble startet som en vandreleir, hvor
det første setet var i Honningsvåg.
Patriarkene i Honningsvåg gjorde en stor
jobb sammen med daværende DDSS Rolf
W. Olsen for å få stiftet en ny leir i Finn-
mark. Rolf W. Olsen satt i 16 år i embedet
som DDSS. Slik Leiren fungerer i dag, så
har den sete i Alta i samarbeid med
patriarkene i Hammerfest. Hovedpatriark
er Eks DDSS Roald Andreassen, Alta. I
den tiden er Hammerfest og Alta leirfor-
ening «nedlagt». De øvrige leirforeningene
har faste møter, som leiren, en gang i
måneden.

I 2015 flyttes setet til Kirkenes og
Vadsø leirforening for 4 år, før den flyttes
til Nordkapp leirforening, Honningsvåg,
for 4 år. Leiren arrangerer leirslagninger 2
til 3 ganger årlig på forskjellige steder i

ODD FELLOW DISTRIKTSRÅD I DISTRIKT NR. 12: Øverste rekke fra venstre: Storrepr. Odd-Harald Mathisen, loge nr. 43 Nordlys, Honningsvåg. Storrepr. Jan Gulbrandsen, loge nr. 55 Varanger, Kirkenes. Storrepr. Edvin Vevik, loge nr. 70 Kvitbjørn, Hammerfest. Storrepr. Einar Lie, loge nr. 102 Svanen, Alta. Storrepr. Jon Holien, loge nr. 105 Østhav, Vadsø. (Utnevnt til ny DSS for distr. 12 Finnmark) Storrepr. i Leir 15 Finnmark, Edvard Rognlid, loge nr 70 Kvitbjørn, mangler.

distriktet. Ved disse anledningene reiser de med 4-5 embedsmenn og gjennomfører møter, vanligvis på fredag kveld og lørdag. Da gjennomføres det opphøyelse til DKP vanligvis fredag kl. 1900. Lørdag kl. 1400 er det befordring til DGL og kl 1900 er det innvielse i Patriarkgraden. Denne ordningen har gått seg til i vårt distrikt. Vi favner mange flere patriarker ved å reise rundt på denne måten. Dersom leirslagningene bare skulle avvikles på stedet hvor leiren har sete, da er det bare de mest interesserte som møter opp.

– Hvordan har medlemstilveksten i distriktet vært i de senere år, og ser du noen utfordringer i denne forbindelse?

– Som de fleste andre steder så har tilveksten av nye medlemmer vært laber. Jeg mener imidlertid å øyne at trenden til en viss grad er i ferd med å snu. Det siste året har vært positivt. Utfordringen er utviklingen i samfunnet. Vi har mange å konkurrere med, bl.a. lag og foreninger som mer og mer drar foreldre med i arbeidet med barn og unge. Det er begrenset hvor mye unge brødre kan bidra med i tillegg; er det ikke «tidsklemma» man kaller det. Det er også en grunn til at rekrutteringen blir vanskeligere.

Deltakelse på møtene er en annen utfordring som har vokst fram de senere år. Veldig mange pensjonister avviker langtidsferier utenlands i vintermånedene, noe som merkes veldig godt i møteprotokollene; gjennomsnittsalderen i Ordenen er jo rimelig høy.

Ordenen har i den senere tid blitt mer åpen med hensyn til hva vi holder på med. Jeg tror det er viktig at vi bygger oss et omdømme som gir oss positiv omtale i de områdene vi holder til. Loge nr. 70 Kvitbjørn har i sommer restaurert et gravsted på kirkegården i Hammerfest. Det var et flott monument over en Finnmarksdikter og skolestyrer, og har stått nedgrodd i flere år. Vi har høstet mange lovord for det arbeidet vi har utført, og det har gitt oss positiv omtale i byen. Jeg tror det er viktig å vises som en aktiv og positiv aktør i lokalsamfunnet og dette bidrar til større interesse for Ordenen.

– Har ditt distrikt noen spesielle utfordringer i forhold til andre distrikter du kjenner til, og hvordan løses eventuelt disse?

Det store distriktet er en utfordring i seg selv. Finnmark er faktisk en del større enn Danmark. Jeg har allerede vært innom leiren og hvordan den fungerer. Hos oss er den avhengig av en god persjon idealisme og entusiasme. Det å reise

ODD FELLOWLOGER OG -LEIRE I DISTRIKT 12:

43 NORDLYS	HONNINGSVÅG	12.06.1954
55 VARANGER	KIRKENES	07.09.1954
70 KVITBJØRN	HAMMERFEST	22.05.1963
102 SVANEN	ALTA	20.10.1979
105 ØSTHAV	VADSØ	30.10.1982
LEIR NR. 15 FINNMARK	HONNINGSVÅG	29.10.1982
NORDKAPP LEIRFORENING		29.10.1982
HAMMERFEST OG ALTA LEIRFORENING		21.01.1970
KIRKENES OG VADSØ LEIRFORENING		29.01.1970

rundt i Finnmark i vintermånedene kan til tider bli mer spennende enn ønsket. Været skifter fort, men det har vært mange fine turer. Det gjelder også mitt embede. En tur fra Hammerfest til Vadsø eller Kirkenes betinger at man er på reise i to dager. Det går selvsagt an å fly, men det går ikke alltid et fly når man har behov for det, derfor foretrekker jeg å bruke bilen. Det er også enklere å få med nødvendig utstyr.

Avstandene hindrer meg i å besøke logene så ofte som jeg ville. Jeg har derfor ved flere anledninger brukt Storrepresentantene, bl.a. til instruksjon. Distriktsrådsmøtene, to i året, har vi allerede i mange år avvirket i Karasjok. Stedsvalget er tatt ut fra et bra hotell og avstandene mellom de forskjellige logene. Alle får grovt sett samme kjøretur, mellom 20 og 35 mil en vei for å komme til møtet. Distriktsrådene for søstre og brødre har avvirket møte samme helg; et i februar og et i november. Det er ikke akkurat den billigste løsningen, men jeg tror man har mye igjen for denne måten å gjøre det på. Storrepresentantene ser frem til disse møtene. Man blir godt kjent med hverandre og med de forskjellige utfordringene som finnes rundt omkring. Og – man får tid til å diskutere og finne løsninger.

– Hvordan trives du i ditt embede som Distrikt Stor Sire og hvordan påvirker dette din oppfatning av Odd Fellow Ordenen?

– Jeg trives veldig godt i embedet. Jeg er ikke sikker på at jeg visste hva jeg sa ja til da jeg fikk spørsmål om å overta embedet, men det har vært en ubetinget glede å dra rundt på besøk i logene. Jeg har bare positive erfaringer og har blitt utrolig godt mottatt i de forskjellige logene.

Man får jo se Ordenen litt fra en annen side. Jeg opplever at de fleste embedsmennene tar sine plikter alvorlig og gjør en god jobb. Samarbeidet

HP i Leir nr. 15 Finnmark, Roald Andreassen.

med logene og ikke minst leiren har vært utrolig flott og fruktbart. Jeg har erfart at alle enhetene har lagt forholdene vel til rette de gangene jeg har vært på besøk.

Nærheten til Ordenen er for min del blitt større. Engasjementet til brødre rundt omkring gjør at jeg følger meg privilegert som får anledning til å oppleve det på nært hold.

– Er det noe du gjerne skulle ha gjort for å få Odd Fellow Ordenens etiske budskap mer og bedre ut i samfunnet?

– «Eksemplets makt er total» sa bror Stor Sire i sin leder i De Tre Kjedeledd. Dersom vi som Odd Fellows klarer å ta med oss i alle fall noen av våre etiske leveregler ut i det samfunnet vi lever i, så kan den uttalelsen uten videre overføres til oss alle.

Vi må ikke være redde for å innrømme at vi er Odd Fellows. Vi skal derimot være stolte av det, og fortell om hva vi er og hvem vi er.

«Det er adferden vår vi dømmes på».

– Og hvem er så din etterfølger i embedet?

– Jon Holien.

HVA ER SANNHET

Erik Holmen.

Foto: Jon Esben Johnsen

AV
ERIK
HOLMEN

I denne enkle setning ligger hele menneskeslektens etiske innhold. Også begrepet «sannhet» er innbakt her. Og her er etikken total og sannheten er også dermed total. I vår Orden er sannhet tema for logens høyeste grad. Det betyr at vi betrakter sannhet som et av de mest sentrale etiske begrep. I tillegg mener jeg at sannhet er en avgjørende egenskap innen de andre etiske gode dyder som vår Orden legger til grunn. Med det peker jeg på at kjærlighet ikke kan være edel dersom sannhet ikke ligger til grunn og at et vennskap ikke kan være godt dersom sannhet ikke er tilstede. Dog er det slik at innenfor vår sansbare og erfaringsbare virkelighet (innen filosofien benevnt «ontologi») er sannhet, på lik linje med bl.a. et annet etisk begrep «rettferdighet», utsatt for å ha ulikt innhold og ulik betydning. Verdiinnholdet kan variere både i tid og sted, fra en religion til en annen og fra en kulturkrets til en annen og dermed fra et menneske til et annet. Derfor praktiserer vi «den gyldne leveregel» etter de samfunnsmessige, religiøse og tidsmessige verdinormer som vi lever under.

Jesus og Pilatus.

I filosofien er sannhet et sentralt etisk verdibegrep. I det faget som kalles ontologi skiller man i hovedsak mellom to ulike betydninger, det som kalles faktisk sannhet og formal sannhet. Faktisk sannhet kalles også empirisk sannhet, hvilket vil si at et utsagn er sant dersom det er i overenstemmelse med vår sansbare og erfaringsbare virkelighetsoppfatning, det man kan måle, veie og sanse om et utsagn er sant.

Formal eller logisk sannhet er utsagn som ikke nødvendigvis avledes av vår virkelighetsoppfatning, men er utsagn som er sanne gjennom logiske slutninger. Noen matematiske aksiomer er bl. a. slike sannheter. Dette er den type sannheter vi alle til daglig forholder oss til. Problemet er at slike sannheter kan bli endret ved nye eller endrede virkelighetsoppfatninger eller logiske slutninger og ikke minst gjennom nye forskningsresultater.

Når vår Orden har benevnt sannhets-

graden som «den høye sannhet» må dette forstås slik at vi har å gjøre med en sannhet som er et gode, kanskje tillike det høyeste gode. Dette rimer dårlig med at sannheten kan endres i tid og sted. Jeg vil mene at sannhet i denne form, ikke alene kan være hva vår Orden mener er «den høye sannhet». Jeg antar at betydningen av begrepet «den høye sannhet» er at den enkelt søster og bror «skal være av sannhet». Dette er noe større og mye mer omfattende enn de ontologiske sannheter vi til daglig omgir oss med. Det å være sann krever mer av oss enn bare å gi ontologiske sanne utsagn.

Men hvilken sannhet er det så vi søker? Vel, den ontologiske sannhet må naturligvis rent generelt prege våre handlinger og ytringer, og den er naturligvis en viktig del av vår Ordens sannhetsbegrep. Vi skal jo ikke opptre som løgnere. Men en ontologisk løgn eller sannhet er, etter min mening, ikke veldig betydningsfullt i begrepet «den høye sannhet». Hva jeg legger til grunn er at den sannhet vi søker i vårt Ordensarbeid må

være noe mer og mer omfattende enn den rene ontologiske sannhet. Selv om vi fremfører den ontologiske sannhet med visdom og god moral er det allikevel ikke nok til å fylle «den høye sannhets» krav til innhold. Derfor kommer vi igjen tilbake til spørsmålet: hvilken større sannhet søker vi?

Innen filosofien har det vært mange som mener at i vår virkelighet, i vår ontologi, finnes det ingen allmenngyldig og generell etikk og dermed ingen allmenngyldig og generell sannhet. Eller som noen sier: Vår virkelighets globale etikk er fasettert, den makter ikke å skape en global basis, den er i sum ikke i harmoni med seg selv. Årsaken til dette er sannsynligvis at vår verden er så fragmentert og så fylt av ulike verdinormer at en generell og dermed allmenngyldig etikk og dermed en allmenngyldig sannhet ikke lar seg definere. Hvordan kan så dette ha seg? De fleste mennesker er jo skjønt enige om at blant annet sannhet, rettferdighet, menneskekjærlighet, godhet, måltehold og visdom er gode allmenngyldige

SANNHET?

ning og dermed området for transcendentale kunnskap. Med begrepet "transcendental" legger jeg til grunn at mennesket besitter kunnskap og viten som ikke kommer av erfaring eller er tillært/tilført fra vår ontologiske virkelighet. En slik forståelse har ulike filosofer og tenkere hatt innen alle tider, samfunn og religioner, hvor transcendentale viten er en forutsetning for den moralske plattform de arbeider etter. For mange vil den transcendentale, etikk og dermed sannhetsbegrepet være et kapittel i sjelens og samvittighetens lærebok. Denne lærebok er lik for alle mennesker helt uavhengig av religion og kultur. Den transcendentale viten er dermed den samme hos alle mennesker og forblir også uforandret gjennom historien. Og dermed åpner muligheten seg for at «den gyldne leveregel» kan virke på en universell og allmenngyldig måte. Spørsmålet er bare: Hvordan skal vi makte å sette «den gyldne leveregel» inn i vår ontologiske virkelighet? Hvordan får vi en etikk og dermed en sannhet som baserer seg på denne leveregel.

SANNHET I MEDMENNESKELIGE FORHOLD

Her vil jeg lene meg på to av det forrige århundres mer toneangivende moraltenkere, nemlig Martin Buber og Emmanuel Levinas. På hver sin måte sier de at den universelle etikken (transcendentale) alltid har en mulighet til å oppstå når «jeget» møter «den annen», at jeg møter et annet menneske. Buber beskriver dette gjennom et ordløst dialektisk forhold og Levinas gjennom et ordløst møte. Begge hevder at dersom slike møter, slike forhold og slike dialoger kan skje uten forbehold og uten bindinger fra egen kultur og religion, vil vår transcendentale kunnskap om etikk og sannhet kunne skape et følt universelt ansvar for den andre, et ansvar som krever at «jeget» skal beskytte og hjelpe «den annen» uten å forvente noe tilbake. Men samtidig stiller «den annen» et krav til «jeget» om å ta dette ansvaret. Siden «jeget» kan være et «jeg» den ene gang men «den annen» neste gang blir krav og ansvar et sammenfallende begrep. Det er i en symbiose mellom dette krav og dette ansvar at den gode etikk og sannhet oppstår. Min forståelse av denne tanken er at alle mennesker, absolutt alle mennesker, har en innebygget viten (den transcendentale viten) om hva som er god moral og riktig sannhet, og denne viten vil dersom den ikke forkuldres av vår ontologiske virkelighet, gjøre at vi alltid vil føle et ansvar for og motta et krav fra hverandre.

Etikken blir dermed en ren mellommenneskelig affære, og etikken kan etter min oppfatning ikke eksistere på annen måte. Oppfyllelsen av denne symbiose av «den annens» krav og «jegets» ansvar er at den transcendentale etikk får en mulighet til å bli ført over til vår ontologiske virkelighet.

«Jeget» og «den annen» må legge bort konsumets, det erfaringsmessige og de tillærte ontologiske bindinger og makte å legge den transcendentale viten om god etikk som fører til møtet/dialogen.

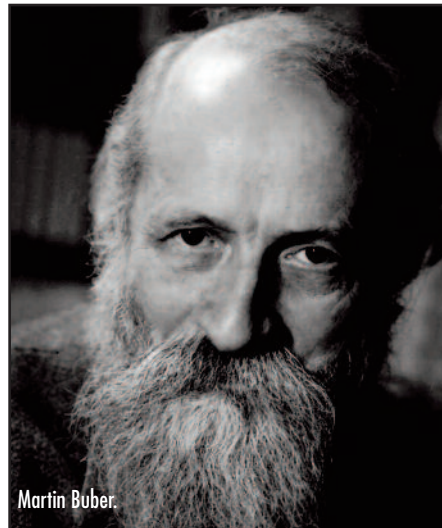
Om det enkelte «jeg» tar dette ansvaret er en annen sak. Erfaringsmessig er dette så ymse. Vi kan fort falle inn under vår kulturs eller sin religions forståelse av hvordan ansvaret skal utøves. Dessverre er det jo dette som ofte, for ikke å si nesten alltid, blir resultatet. Vår handling og tanke blir dermed økonomi og ikke etikk. Selv om det enkelte «jeg» har den transcendentale viten om hva som er rett, vakkert og godt og dermed vet hva god etikk er, faller «jeget» ofte inn i økonomiens orden når det står ansikt til ansikt med «den annen». Siden etikk bare eksisterer mellom mennesker, oppnår vi i økonomiens orden, ingen generell og allmenngyldig etikk til bruk i vår erfaringsbare virkelighet.

BEGREPET «DEN HØYE SANNHET»

Når jeg derfor tenker på begrepet «den høye sannhet» slik som jeg tror at vår Orden mener den skal forstås, er det den transcendentale sannhet jeg søker. Det er samvittighetens og sjelens røst som bør lede vår forståelse av hva som er sannhet, og ikke den enkelte religion eller kulturs diktat om hva som skal forstås som sannhet. Som Ordensbror, der søkende etter den høye sannhet, blir derfor mitt arbeid på meg selv, et arbeid med å føre min transcendentale viten om hva god etikk er, og dermed hva riktig sannhet er, over på de daglige sannhets krav vi står ovenfor i vår virkelighet.

Det vil dog alltid være meget vanskelig og tungt å gjennomføre et slikt arbeide. Det å gå imot et samfunns, en religions eller en kulturs etablerte forståelse av hva som er en godtagbar sannhetsforståelse kan være et tungt kors å bære. Men «den gyldne leveregel» bør være en etisk ledestjerne og sannhetsbegrepet ligger som en åpen bok i denne enkle setningen:

«Alt dere vil at andre skal gjøre mot dere, det skal også dere gjøre mot dem.»

Martin Buber.

etiske egenskaper som vi bør etterstrebe. Allikevel klarer vi ikke i vår virkelighet å lage en generell morallov som skal gjelde for alle samfunn og alle mennesker. Dette er på mange måter et paradoks. Når vi observerer hvordan eksempelvis FN prøver å handle etter sine egne etiske og menneskerettslige prinsipper, er ikke alle medlemslandene enige. Dessverre lammes ofte FN i viktige moralske og menneskerettslige saker fordi medlemmene ikke tolker FNs verdier likt. Dermed mister FN ikke bare sin handlekraft, men også sin moralske legitimitet. Den samme konsekvens rammer på samme måte det enkelte samfunn, de enkelte religioner og ikke minst det enkelte menneske.

Naturligvis eksisterer det, og må eksistere, en generell og allmenngyldig etikk med sannhet som et særdeles viktig element, en etikk som gjelder i alle forhold, til alle tider og for alle mennesker. Men den kan kanskje ikke harmoniseres til et hele i vår ontologi. Vi må lete annet sted hen. Dermed beveger vi oss over i en transcendentale tenk-

Odd Fellow-aksjon i 1992 for bygging av SOS-barneby i Færder, Inger Stenshaug SOS-barnebyer, K. Asplund log

30
48

Å PRAKTISERE ORDENENS BUD

Eks OM Birger Bugge Vabog ble resipert i Odd Fellow Ordenen i 1964. Da var han 33 år. Fra første stund fikk han bruk for sine erfaringer fra medlemskap i Speiderbevegelsen, Røde Kors Hjelpekorps og ikke minst musikkorps. Dermed fikk han raskt forskjellige oppgaver i loge nr. 15 Kongshaugs sosiale arbeid. De Tre Kjedeledd synes hans livshistorie er vevet sammen med hans loges historie som nå nettopp er utkommet, fort i pennen av Storrepresentant Åge Bernhard Eriksen.

Loge Kongshaug har alltid vært en loge med stort, utadventt sosialt engasjement. Få år etter stiftelsen i 1926, satte logen i gang med noe så

krevende som en feriekoloni for vanskeligstilte gutter. Dette arbeid ble faktisk fortsatt til langt ut i 1950-årene, bare avbrutt av krigen 1940-1945. Noe av forklaringen på engasjementet til Vabog ligger i det som er nevnt foran, men ikke minst i hans humanistiske påvirkning gjennom det som står i et av versene i Kongshaugs logesang. Det skal egge frem vårt kall: «Fred å sprede, lindre savn, trøste elske være sann.» Signe du vår streben, Gud! La oss dra i Verden ut som en god Samaritan!

Loge Kongshaug ble helt fra begynnelsen av 1948 sentral i opprettelsen av Sukke Døvehjem i Andebu. Storlogen ba alle norske loger om et tilskudd på kr. 10 pr. medlem pr. år, for å dekke denne humanitære virksomhet i Storlogens regi. 8. mai 1958 ble Odd Fellowbygget «Solstua» på døvehjemmet innviet. Den er fremdeles i bruk og blant annet til

skolering av døve som skal ut i arbeidslivet.

Den første juletreffesten på døvehjemmet ble arrangert tredje juledag 1949. Denne tradisjonen forsetter på Sukke, men arrangeres nå i Ordenshuset i Sandefjord. Vabog har hvert år hatt gleden av å spille til julesangene med gang rundt juletreet. Det er bestandig festlig å både høre og skue når «Vi klapper i hendene» og «går vi rundt om en enerbær busk». De barnlige gleder er vel de meste ekte gleder.

DEN LOKALE HUMANITÆRE VIRKSOMHET

Etter hvert som det lokale, humanitære behov ble mindre, lette logen etter nye områder som kunne engasjere eldre og nye brødre. Da loge Kongshaug helt siden 1926 hadde nødlidende barn i tankene, var denne

i Latvia. Fra venstre: B.B. Vabog, Jan E: Åsdahl loge
e Verdande, Gunnar Roggert loge Kongshaug.

rundt omkring i landet. Jeg har stilt forslag i min loge om en innsamlingsaksjon i regi av Odd Fellow Ordenen i Norge, med formål å skaffe midler til å reise et eller flere hus i en planlagt SOS-barneby. Kanskje alternativet da kunne være at noen loger gikk sammen for å skaffe et øremerket beløp.»

Loge Kongshaug fulgte opp saken i perioden 1977-1979. Samtlige loger i Norge ble tilskrevet om SOSsaken til det kommende Storlogemøte. Saken ble ofret meget lite oppmerksomhet også fra Storlogens side. Den ble da heller ikke behandlet i Storlogemøtet.

Loge Kongshaug har gjennom Vabog fra begynnelsen holdt kontakt med logens fadderbarn med brevveksling. Brødrene har fått utfyllende meldinger om fadderbarna i logemøtene. Med årene forandrer slike rutiner seg. Nå følger Kongshaug opp med gavepakke med nyttige saker til barnebyene.

Våren 1989 ble det vedtatt å opprette «Loge nr. 15 Kongshaugs Fond for SOS-barnebyer». Det ble valgt en egen nemnd for dette formålet. Nevnden fikk overta Sosialaften som tidligere var benyttet til økonomisk støtte for Sukke Døvehjem. På den første Sosialaften viste Vabog lysbilder fra besøk i SOS-barnebyen Greenfields i New Dehli, der logen hadde sitt andre fadderbarn. Dette fadderbarnet var den trettenårige piken Rabia. Rabia er for lengst gift. Birger Vabog holder ennå

BILLEDTEKSTER:

Bilde 1: Bildet viser badende gutter, men er ikke fra ferieopplegget til loge nr. 15 Kongshaug.

Bilde 3: Bror Løvold og Vabog i aksjon på stand ved Odd Fellow aksjon-98, i Sandefjord.

personlig kontakt med henne på epost. Året 1992 ble for vår loge og Ordenen et historisk år. Logens Nevnd for Styrkelse og Ekspansjon ville ha en aksjon til inntekt for bygging av et familiehus i en ny barneby under prosjektering i Latvia. Etter at dette ble godkjent av daværende Stor Sire Johan Krohn, ble loge nr. 48 Færder og Rebekkaloge Verdande invitert til å delta. Aksjonen vakte oppsikt når vi solgte Andelsbevis til næringsliv, venner og til publikum på stands. Denne aksjonen har utvilsomt i Ordenssammenheng skapt presedens for flere aksjoner senere. Med utadvendte aksjoner blir vårt arbeid for å hjelpe trengende bedre forstått. Det gagner også vårt rekrutteringsarbeid, mente Vabog. Representanter for Stiftelsen SOS-barnebyer Norge stilte også opp ved åpningen av den første stand. For dette arbeidet ble Odd Fellow logene i Sandefjord overrakt SOS-barnebyers Hedersbevis for 1992. Dette skjedde i Sandefjords

DORD

«barneengasjementet» noe som fenget Vabog. Han ble pådriver for at man skulle holde Ordenens budord og logens tradisjoner i hevd. Han understreket det selvfølgelig i at det er barna som skal overta verden etter oss.

HVA MED ET FADDERSKAP?

I 1975 tegnet Odd Fellow Ordenen i Norge seg for fadderskap til en seks år gammel jente i en SOS-barneby i Brasil. Loge Kongshaug etablerte også et fadderskap for en pike i SOS-barnebyen Greenfields, i India. I 1977 skrev Vabog et stykke under «Medlemmenes Røst» i Odd Fellow Bladet nr. 9 om SOS-barnebyer hvor det bl.a. stod:

«Det er en tanke og idè som har brent lenge hos meg og som jeg gjerne vil lufte gjennom denne spalte i håp om at den kan finne grobunn hos mange av brødrene

32
48

Rådhus under en tilstelning i nærvær av byens ordfører, og representanter for logene og SOS-barnebyer,

ODD FELLOW AKSJON 1998

I 1998 var det 100 år siden Odd Fellow Ordenen ble etablert i Norge. Distriktsrådet for Odd Fellow logene og Rebekkalogene i Distrikt 8 Vestfold bestemte seg i 1996 for at jubileet skulle markeres i distriktet med å synliggjøre vår Orden gjennom en aksjon til beste for barn. Aksjonskomiteen skulle bestå av medlemmer fra alle logene i Vestfold. Birger Bugge Vabog var alt spurt av Distriktsrådet om å lede komiteen og hadde sagt ja. Komiteen besluttet at aksjonen i samråd med SOS-barnebyer skulle samle inn midler til å finansiere prosjektet Dagsenter/ Helseklinikk som skulle bygges i tilknytning til SOS-barnebyer i Addis Abeba i Etiopia.

Det ble utformet nydelige Andelsbevis i flere kostnadsvarianter som brødre og søstre skulle selge til familie, venner og bekjente, og til næringslivet. Videre ble det arrangert stands i Stavern, Larvik, Sandefjord, Tønsberg, Åsgårdstrand, Horten og Holmestrand. Lodder for innsamlede gevinster ble også solgt på stands. Målet for aksjonen var på over en halv million kroner som prosjektet var kalkulert til av SOS-barnebyer. Det klarte vi. Vi klarte også noe som ikke kan måles i penger, nemlig:

- **En verdig synliggjøring av Ordenen utad.**
- **En innsats i fellesskap, og det burde styrke Ordenen i vårt distrikt.**
- **God PR for SOS-barnebyer og det arbeid som gjøres for nødstedte barn verden over.**
- **Barn og mødre som har en meget hard hverdag, kan få føle vår utstrakte hånd. La det være en appell for videre innsats.**

Under en privat reise i november 1998 til Kenya, fikk Vabog og hans kone anledning til å avlegge et besøk til SOS-Childrens Villages Hovedkontor i Etiopia. Det ble under besøket markert en enkel innvielse av SOS Day Care & Medical Centre, Keranyo. En fin video-film og lysbilder fra turen ble vist i en del av logene i Vestfold.

Fra loge Kongshaug blir det hvert år sendt et godt beløp til hovedkontoret i Addis Abeba til bruk for virksomheten i SOS Day Care & Medical Centre.

LIREKASSE OG BALLONGSALG

Høsten 1977 funderte medlemmene i Nevnd for SOS-barnebyer på forskjellige måter som kunne gjøre det mulig å skaffe flere midler til vårt arbeid. Det viste seg å være delte meninger blant logens medlemmer i hvilken grad logen skulle ta på seg forpliktelser med bidrag til fadderbarn,

og den økonomiske belastning dette eventuelt kunne få for logens medlemmer.

Logen hadde i de senere år ikke benyttet midler fra sitt Hjelpesfond i noen særlig grad. Derfor hadde ikke Nevnd for SOS-barnebyer søkt logen om midler derfra logen og dermed unngått debatter.

Nevnden på sin side ønsket å intensivere det humanitære engasjement som arbeidet for SOS-barnebyer representerte. Det kunne synliggjøre logens engasjement utad. Idéen kom om å selge gassballonger 17. mai. Så ble tanken luftet om det var mulig å anskaffe en lirekasse. Vabog fikk ordnet gunstig finansiering. Vogn og utrustning for lirekassa ble skaffet til veie, og brødrene snekret utstyr for et effektivt salgsapparat.

16. mai 1988 ble det blåst opp 400 ballonger i lokalet til en av brødrene. 17. mai hadde man ordnet med passende salgsplass i gårdsplassen til en sentral Sandefjordsforretning. Senere har man også fra kommunalt hold fått adgang 16. mai til et større lokale til å klargjøre 1100 gassballonger. Det sier seg selv at det kreves en stor innsats fra brødrene med ca. 40 mann på 16. mai og ca. 23 selgere på 17. mai.

I alle år har Vabog planlagt og ledet virksomheten sammen med de andre seks medlemmene i SOS-nemnda, og med støtte også fra øvrige brødre. Man satte også inn krefter på engasjement ved Handelens dager rundt omkring i Vestfold

hvor lirekassa spilte en festlig rolle. Spesielt kan nevnes spilling ved Odd Fellow Aksjon 98, og det var aldri vanskelig å få faste spilleoppdrag ved Handelsdager rundt om i Søndre del av Vestfold.

Man begynte å sette av midler fra inntektene til et eget fond for SOS-barnebyer, for å sikre at det var midler framover til å betale fadderbidragene. Man har spurt hvorledes Vabog har krefter til å holde på med å satse så mye tid og krefter for å samle inn penger til SOS-barnebyer. Han har jo også på egen hånd vært med på reiser til prosjekter han har bidratt til å finansiere, og hvor opplevelser med gatebarn har gjort smertelige inntrykk. Kanskje et svar også kan ligge i neste avsnitt?

VEDHUGGING OG VEDSALG I 2002

Så fikk man en solskinnshistorie om en glad giver, en bekjent fra idrettsklubb i unge dager. Han stilte spørsmålet: «Kan du tenke deg Birger, å selge første-klasses bjerkeved til inntekt for SOS-barnebyer?»

Mannen hogger ved i egen skog om vinteren, kjører veden inn i driftsbygningen, og etter oppgaver fra oss, deler han veden opp. Vi får jobben med å pakke veden i sekker og sørge for salget og levering. Og ikke minst er veden gratis. Pengene fra salget går til vårt arbeide for SOS-barnebyer. Skogeieren begynte med sin giverglede med å putte penger i bøssa til apekattene på lirekassa. «Dere kan regne

med førsteklases ved så lenge helsa holder» sier mannen til oss. Nå er han 83 år, og han er fremdeles glad for å gi midler til SOS-barnebyer. Vi har hatt gleden i mange år av å kunne selge mange kunder god og tørr ved til peis og ovn når kulda setter inn. Bjerkeved i prima kvalitet lukter også veldig godt.

LANDSSAKEN 2003

Selvfølgelig var loge Kongshaug sterkt med under Landssaken med innsamling til bygging av SOS-barnebyen "San Vicente" i El Salvador. Der fikk Vabog god kontakt med leder for Sekretariatet for SOS-barnebyen. Loge Kongshaug påtok seg fadderskap for en jente i et av familiehuse. Hun var den eldste av fem i en biologisk søskenflokk.

Da Vabog med frue senere var på ferietur i Mexico, fikk de tid til et besøk til El Salvador der de besøkte Barnebyen San Vicente, fadderbarnet Kaina og ellers fikk interessante inntrykk av personale, forholdene i en nydelig samling familiehuse med lykkelige barn, og med Sosialavdeling der mødre kan plassere barn mens de selv har dagarbeid for å tjene til livets opphold for familien.

Da fadderbarnet hadde fødselsdag mens Vabog var der, hadde han på forhånd fått arrangert en bursdagsfest for Kaina som ble avviklet i festlokalet hvor alle barn og betjening var tilstede. Festlokalet var med åpen konstruksjon som i tropene, så det ble alle tiders begivenhet.

Det ble en mengde fotografering og filmopptak og materialet er bevart i en film som viser gode forhold og glade barn i San Vicente. I etterkant har loge Kongshaug påtatt seg fadderskap for denne Odd Fellow byen «San Vicente».

LANDSSAKEN 2011 – 2013

Resultatet og erfaringene med oppgaven i El Salvador skapte grobunn for en ny landsinnsamling i samarbeid med SOS-barnebyer. På privat basis har Vabog fått anledning til å besøke SOS-barnebyer

BILLEDTEKSTER:

Bilde 1: Rebekkasøstrene i loge Sarepta har lagt ned mye arbeid med å kle seg i drakter som man gjorde for 100 år siden.

Bilde 2: Midlene fra Odd Fellow Aksjon 98 gikk til SOS day care & medical centre Keranyo, Etiopia. Bildet viser inngangspartiet.

Bilde 3: Barne er delt i grupper etter alder. Disse tilhører det «gule» rommet.

Bilde 4: På helseklinikken ydes det bl. a. fødselshjelp.

Bilde 5: Bror Ole Petter Larsen og Br. Thormod Larsen samarbeider godt. «Larsen & Larsen» får til det utrolige!

rundt omkring i verden, hvilket har gitt gode minner og inntrykk som har varmet og ikke minst gitt inspirasjon. Midler blir brukt nøkternt med god planlegging og kontroll for medarbeidere og glade barns trygghet. Det nytter !

Det er all grunn til å fremheve at Rebekkaloge Gaia ble nummer to og Odd Fellowloge Kongshaug nummer fire i sammenlikningen av hvilke loger som hadde gitt mest pro capita. Disse får tildelt sitt navn ved inngangsdøren til hvert sitt Familiehuse i SOS-barnebyen Ngabu i Malawi.

Det ble et fantastisk sluttresultat, og byggingen av den nye barnebyen Ngabe i Malawi er i god gjenge.

Birger Vabog slutter med denne appellen: «Jeg håper at det er søstre og brødre som er villig til å bære videre dette verdifulle arbeide som SOS-barnebyer hver dag står for. Vi kan ikke hjelpe alle, men alle kan hjelpe noen. Jeg vil brenne så lenge jeg kan, og håper å kunne få delta i en reise med besøk i den nye SOS-barnebyen Ngabu.»

«Så ut venn, så ut det beste som du eier!»

Tekst: Kjell-Henrik Hendrichs

TEKST OG FOTO:
ARNE GLOMDAL

ODD FELLOW ORDENEN STØTTER FØRERHUND

VALPENE VÅRE ER NÅ BLITT ÅTTE MÅNEDER. FORTSATT BÆRER DE PREG AV Å VÆRE VALPER, MEN DE TRENES UTRETTET AV FORVERTENE. VI SLO FØLGE MED GRUPPEN PÅ FØRSTE SAMLING ETTER FERIE. DEN FANT STED I MOSS OG AMFI MOSS. FOR NÅ STOD TRAPPEGANG, DØRPASSERING, RULLETRAPP OG BUTIKKBESØK PÅ PROGRAMMET.

34
48

Denne gangen fulgte vi spesielt med Wara og hennes forvert May Kronstad. De bor i Sarpsborg og trener flere timer hver dag. Like over veien ligger Kullåsparken, som lenge har blitt brukt flittig. De flotte skogene i Østfold er også arena for trening i dressur og utholdenhet. Men nå er det storsentrene i Sarpsborg, Fredrikstad, Moss og Oslo som gjelder. Her lærer hundene seg å gå blant mennesker. Her møter hunden barn som ofte løper, uten hensyn til hunden, som faktisk er på arbeid. Den skal stoppe foran dører, trapper og rulletrapper. Våre valper har en lang og krevende utdanning foran seg.

– Til Oslo reiser vi med tog, forteller May. – Å reise med buss, tog og taxi er kjempegod trening. Det er i stor grad framtidens arbeidsplass for Wara. Ved ankomst Oslo S må hun lære seg å takle mange mennesker som går tett.

May Kronstad forteller at hun har en sykdom som gjør at hun ikke kan være i fast arbeid. Men hun ønsker å bruke dagen på noe meningsfullt. – Å kunne bidra i opplæringen av en førerhund, er både gledelig og hyggelig. Det koster tid og det koster penger. Men det er det verdt, sier May entusiastisk. May er vant til hunder. Hun har hatt flere selv. Og Wara har en fordel. Mays

Å gå i butikker er en viktig framtidig oppgave, og hva er ikke mer naturlig for to damer enn å besøke gull.

med valpene

En del av gruppen på vei inn i storsenteret.

DE TRE KJEDELEDD • ODD FELLOW ORDENENS MAGASIN

NDUTDANNING

smed Johnsen.

på shopping

venninne er blind og har en førerhund på fem år. De går ofte tur sammen alle fire. – Jeg er overbevist om at Wara lærer av den andre, sier hun.

En av de viktigste tingene å lære i denne fasen er å ikke bli vant til å hilse på møtende dyr og mennesker. Det er vanskelig. Ikke minst for forverten. Mange mennesker, spesielt barn, ønsker å hilse på og klappe hunden. Når de får et nei, dette er en hund under opplæring, blir mange voksne sure og barn blir skuffet. Men, sånn må det være! Bærer hunden sin vest som det står «førerhund under trening», hjelper det veldig, sier May Kronstad.

FAKTA:

Det koster cirka 325.000 kroner å utdanne en førerhund. 275.000 betaler det offentlige (NAV). De resterende 50.000 kommer fra frivillige organisasjoner og private givere. Odd Fellow Ordenen setter seg som mål å bidra med til sammen 300.000 kroner, 50.000 til hver av de seks valpene.

Hundeskolen Veiviseren vant NAVs anbud for perioden 2012- 2016 og fått største kvote for trening og levering av førerhunder.

Hundeskolen Veiviseren uteksaminerer mellom 40 og 50 førerhunder i året.

35
48

Rulletrapper er skummelt. Men Wara har allerede vært i noen storsentre sammen med sin forvert May Kronstad. Instruktør Svetlana Bonisova følger etter.

Syv nye brødre på 15 måneder er vi veldig stolte av i disse tider. Rekrutteringen har vært laber over lang tid og medlemstallet gikk stadig i negativ retning. At dette er et faktum for mange loger rundt i det ganske land og for Ordenen generelt, ville ikke vi akseptere. Å drive en liten loge er tungt og det er lite motiverende både for medlemmene og embedsmennene. Det er heller ingen trøst at dette i vår tid er gjengs for de fleste foreninger og organisasjoner.

Vi var enige om at noe måtte gjøres og vi bestemte oss for å begynne med oss selv. Det første vi gjorde var å legge opp programmet slik at vi tok høyde for at vi skulle gjennomføre flere innvielser og påfølgende gradspasseringer. Dette for å legge litt press på oss selv og få mål å strekke seg etter.

Alle medlemmene ble oppfordret til å tenke nøye igjennom om de kjente noen som kunne være potensielle medlemmer. Om de i utgangspunktet ikke hadde noen formening om hva Odd Fellow Ordenen var, kunne de i alle fall bli invitert med på et informasjonsmøte, for å få innblikk i hva vi holder på med.

Resultatet av dette var at vi fikk fem nye kandidater som ønsket å bli tatt opp i vår Orden.

Vi var også enige om at vi måtte tenke litt nytt og det har vi så smått begynt med.

Før Informasjonsmøtet som ble arrangert 18. mars i år, satte vi en lørdag opp en stand på Ski Storsenter. Her snakket vi med forbipasserende, og de som viste litt interesse fikk med seg en invitasjon, til informasjonsmøtet.

På informasjonsmøtet møtte det flere som var interesserte i å høre om Odd Fellow Orden. Resultatet etter denne kvelden ble tre nye søknader.

Av disse til sammen åtte interesserte, er i dag syv tatt opp som medlemmer i vår loge. For sistemann har Innvielsesdagen kollidert med andre oppgaver, men han kommer på et senere tidspunkt.

Aldersfordelingen på disse syv nye brødrene er også interessant. Brødrene er henholdsvis 28, 29, 33, 43, 46, 48 og 52 år. Dette gir gode forutsetninger for logens videre eksistens.

Det har også de siste årene vært noen medlemmer som av forskjellige årsaker har forlatt vår loge og Ordenen. Disse har vi også tatt tak i, og i dag er det kun

DET GROR I LO ROALD AMUNDSEN

en person som ikke har kommet tilbake. Men dette er bare begynnelsen. Ser vi på gjennomsnittsalderen i vår loge så er den på 65 år.

Selv om de fleste av våre pensjonister i dag er utrolig spreke og er flinke til å møte, vet vi at livet en dag tar slutt. Skal vi greie å ha vekst og fremgang i årene fremover, må rekrutteringen være ganske bra. I dag har loge 79 Roald Amundsen 60 medlemmer. Vi er langt fra den minste logen, men etter vårt syn allikevel altfor liten. Selv med en god fremmøteprosent blir det glissent i salen når alle stolene er besatt. Det er ikke særlig inspirerende og motiverende å stå på en av stolene å tale til tomme benker.

Ikke minst når det er Innvielse er det en god opplevelse for resipienden å se en god oppslutning av medlemmer i salen. Besøk fra andre loger kan være en god løsning på dette. Det siste logemøte vi hadde før sommermøtet, var en Innvielse av to nye brødre. Da var vi 65 brødre tilstede. Det var moro. Vi var 40 brødre fra 79 Roald Amundsen, 12 fra loge 62 Håkon Håkonsen, 4 brødre fra 18 Varna, 4 brødre fra 129 Oscarsborg, 3 brødre fra 32 Viken, 1 bror fra 103 Lister og DSS Morten Søraa.

Vedlagte bilder viser litt fra dette møte og det var et fantastisk fint og hyggelig møte som alle satt pris på.

Derfor har vi satt oss høye mål for

LOGE 79 AMUNDSEN

Øverst: Odd Fellow Ordenens flotte lokaler på Ski – «Lille Eidsvoll».

Over: Fra brodermåltidet.

Bilde til venstre, fra venstre: UM Per Holger Andersen, Hermann Kristiansen, Børge Gursli, Pål Eugen Lorentzen, Thomas Kristoffer Johnsen, Joachim Graff, Rune Andre Nygaard, Erik Dahle, OM Tommy Olav Johnsen

Fotograf: Leif Otto Listhaug

fremtiden. Vi skal strebe etter å ha en god utvikling med positiv vekst i medlemstallet hvert år fremover. For å greie dette må vi være frempå blant befolkningen i Follo, slik at kjennskapen til loge Roald Amundsen og Odd Fellow Ordenen øker.

Vårt flotte Ordenshus ligger i Ski med lett adkomst med både bil, tog og buss.

Våre medlemmer er fordelt rundt på de omkringliggende Follokommuner slik: Ski kommune 42, Oppegård kommune 10, Ås kommune 2, Vestby kommune 1, Frogn kommune 1, Nesodden kommune 1 og Enebakk kommune 0. Utenfor de 7 Follo kommunene har vi

fra Oslo 2 medlemmer og ett medlem fra Moss,

Uansett hvor de kommer ifra, er de hjertelig velkommen til å bli medlem i loge Roald Amundsen. Men hovedtyngden i vår markedsføring og aktiviteter vil vi legge rundt i Follokommunene. Dette er vårt primær-område. Også fordi våre utadrettede sosiale lokale aktiviteter ønsker vi å drive i dette området.

Neste fremstøt på rekrutteringssiden er nytt informasjonsmøte onsdag den 8. oktober.

Denne gangen er det Rebekkaloge 90 Hannah som er vertskap, og det blir felles informasjonsmøte for alle tre

logene på Ski. Vi gleder oss til dette møtet og forberedelsene blir gjennomført med invitasjoner og stands flere steder rundt i Follo.

Odd Fellow Ordenen er en god Orden å være medlem i. Brødrene i loge 79 Roald Amundsen på Ski er helt sikre på at det er mulig å drive en god loge også i fremtiden.

Tekst: UM Per Holger Andersen,
Loge 79 Roald Amundsen

DET TREDJE SYMPOSIUM I NORSK ODD FELLOW AKADEMI

VIL FINNE STED I TROMSØ FRA 5. TIL 7. JUNI 2015.

De som skal delta vil kunne velge flere reisemåter og kombinere reisen med en flott ferietur i Nord-Norge. Hurtigruten kan sterkt anbefales. Fullstendig program med alle relevante opplysninger, blant annet om påmelding, vil komme i første nummer av De Tre Kjedeled. Dette foreløpige program er tatt med for at interessante kan få anledning til god planlegningstid.

FORELØPIG PROGRAM

FREDAG 5. JUNI

KL 13:00:

- ÅPNING AV SYMPOSIET
- VELKOMSTHILSEN VED PRESES
- TO FOREDRAG FRA EKSTERNE FOREDRAGSHOLDERE OM RITUALER OG OM VERDIER

LØRDAG 6. JUNI

KL 09:00:

- AKADEMIETS TALE V/PRESES STOR SIRE MORTEN BUAN
- TO FOREDRAG AV INTERNE FOREDRAGSHOLDERE
- ETTER BEGGE FOREDRAGENE VIL DET BLI UTDYPENDE GRUPPESAMTALER

- AKADEMIETS TIME MED BL. A. ORIENTERINGER OM AKADEMIPROSJEKTER

- KÅSERI OM ET LOKALT EMNE

- FESTMIDDAG

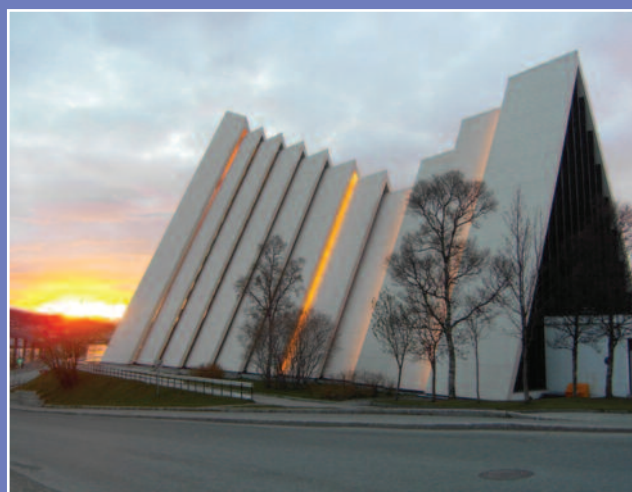
- LEDSAGERPROGRAM FOR LØRDAGEN

SØNDAG 7. JUNI

09:30:

- SEREMONIELL SAMLING FOR ORDENSMEDLEMMER MED OPPTAKELSE AV NYE AKADEMIMEDLEMMER OG PRESENTASJON AV AKADEMIPROSJEKTER

SYMPOSIET VIL BLI HOLDT PÅ TROMSØS NYE HOTELL CLARION THE EDGE.

REFLEKSJON OVER VÅRE VIKTIGE VERDIER

DSS Toril Grundtvig Skougaard.

Foto: H. Skougaard

Solen skinner. Det er en deilig og vakker høstdag. Tankene mine vander og faller ned på våre tre ord: Vennskap, Kjærlighet og Sannhet. Hva legger vi i betydningen?

Tenker vi på hva disse ordene betyr eller tar vi dem som en selvfølge?

Tre flotte ord som vi søstre og brødre avslutter vår skriftlig hilsen med.

Mitt første møte med disse ordene var et par dager etter min inntreden i Ordenen.

Tradisjon i min loge er at Undermester sender en skriftlig fødselsdagshilsen på vegne av logen til søstrene når de fyller år. Denne mottok jeg og under sto det:

*Søsterlig hilsen
i Vennskap, Kjærlighet og Sannhet*

Med disse ord følte jeg meg veldig velkommen. Jeg fikk en god og varm følelse av betydningen. Så fulle av rikdom i og for vårt daglige liv, i hjemmet, på arbeidsplassen, i logen i forhold til andre mennesker, i all vår gjerning og virke hvor vi enn ferdes, - og i både glede og sorg.

Vennskap er ikke håndgripelig, ikke noe vi kan se i form eller farge.

Vennskap har med følelser å gjøre, følelser som oppstår når ytre handlinger påvirker vårt indre sjels- og tankeliv.

Det fineste vennskap finner vi mellom mennesker som venter meget av hverandre - men aldri ber om det. Vennskap - vennlige ord er faktisk gaver vi alle kan gi bort.

Vennskap er som blomster, det trenger varme og pleie.

Så har vi kjærligheten som er det største til våre medmennesker - den kan ikke kjøpes. Kjærligheten til dem som står oss nærmest, til familie og venner.

Det er et ordspråk som sier at kjær-

lighet ikke betyr noe hvis du ikke viser den mot andre.

Vi vandrer bare én gang gjennom denne verden. Alt det gode vi kan gjøre og all den kjærlighet vi kan vise våre medmennesker, la oss gjøre det nå. Ikke utsette det eller forsømme det, for vi kommer aldri denne veien igjen.

La oss ikke glemme at det alltid er mulig å gi våre Ordenssøsken ros for noe, et godord, et smil, et klapp på skulderen eller en håndsrekning.

Det vil gi oss en følelse av trygghet, vennskap og kjærlighet.

Vi mennesker trenger kjærlighet. Barn, voksne, unge og gamle har et felles behov: Føle seg verdsatt og betydningsfull.

Kjærligheten er like viktig som mat og drikke. Lev ikke så fort at du glemmer å gi næring til selve livet. Bruk mer tid på å vise mennesker rundt deg at du er glad i dem.

Ta vare på kjærligheten i et vennskap, både i sorg og glede.

Sannhet er det fineste et menneske kan eie.

Sannhet er god å bære når vi kan svare; Jeg hjalp etter all min evne, - jeg gjorde så godt jeg kunne.

Gjennom Odd Fellow Ordenens lære har vi muligheter til å finne frem til verdien ved å leve. Verdien av å se innover i oss selv, lære å akseptere oss selv slik vi er, - og utvikle de kvaliteter som bor i enhver av oss.

Vise vilje til å sette oss inn i, - forstå og godta andres meninger og deres rett til å ha denne, - og en våken selvkritikk av egne meninger. Toleranse som kanskje er det beste hjelpemiddel i vårt arbeid innen Ordenen og som gjør logene til et godt sted å være.

Sannheten er en rettesnor på linje med livets ånd og ord og vil alltid beholde sin egen verdi.

Sannhet skaper trygghet, trygghet skaper tillit, og av tilliten vokser de beste ting mellom mennesker frem.

Fordi du er mitt medmenneske har jeg lyst til å gi deg :

*Et vennlig smil -
Rekke deg min hånd -
Si deg noen gode ord -
Gi deg trøst når du har det vondt -
Fortelle deg at jeg bryr meg om deg.*

La oss begynne i dag ved å la smilet og gleden smitte over til våre nærmeste og alle våre medmennesker.

*Søsterlig hilsen
i Vennskap, Kjærlighet og Sannhet*

Toril Grundtvig Skougaard
Dep. Stor Sire

HØRSEL

I nattens ufattelige stillhet
av stjerneverd, er kanskje jorden
eneste sted hvor lyset har festet
en spinkel vinge av hørsel

Her, ved randen mot stummende natt
kan du høre dråper dryppe, knopper
briste, sus av trær og bølgeslag
pust, gråt, hviskende ord

Stillhet, støy eller klang
Alt liv er hørsel, levende hørsel
På dette sted som vi kaller vår jord
Vårens, dødens og lydenes klode
Stein Mehren

LOGE NR 2 EIDSVOLL – 1913 TIL 2013:

— HAR SKREVET ORDENSHISTORIE

Den 15. november 1913 ble loge nr. 2 Eidsvold instituert i Kristiania. Da var det allerede to Rebekkaloger i samme by, nemlig nr. 1 Sct:a Sunniva og nr. 2 Urania. I disse første brytningsår i vår Ordensutvikling var det lite som var fastlagt av det meste Ordenen foretok seg. Derfor var det drøftelser og til dels krangel om det meste. Odd Fellow Ordenen var også en fremmed fugl med et merkelig navn. Navnet fortonte seg mer merkelig enn det gjør i dag. Når det gjaldt befolkningens referansepunkter angående Ordensvesenet, var disse kun to. Det var Frimurerordenen og IOGT som var en avholdsorden. Antallet frimurer var neppe mer enn et par tusen på landsbasis, mens IOGT nærmet seg 100.000. I disse omgivelsene skulle altså Odd Fellow Ordenen etablere seg.

Loge Eidsvolds historie er skrevet av et redaksjonsutvalg. Men jeg vet at flittige brødre har arbeidet svært lenge med å skaffe til veie bakgrunns materialet både for boken og vedlegget. Alle logehistorier er interessante for enhver loges egne medlemmer. I tillegg vil historisk interesserte medlemmer kunne se røde tråder som danner større mønstre i de mange logers sosiale arbeid, deres tilblivelseshistorier, startmessige utfordringer

med logelokaler og eiendommer, og etter hvert med mer voksne og

klart å skaffe til vei en rekke interessante kildedokumenter som har interesse langt utenfor loge Eidsvold. Disse kildedokumentene er ikke bare stuet bort i et arkiv for spesielt interesserte, men

følger som vedlegg i boken. Skikkelser som var helt sentrale i etableringen av Ordenen i Norge, trer frem i lyset med både sine sterke og svake sider. Her er apoteker Fredrik Christian Wolff et god eksempel på en som ble medlem allerede i Stavanger i loge nr. 1 i Norge, som gjorde en heroisk og uegennyttig innsats i Kristiania, ble med i dannelsen av de to første loger, men gikk trett av de spenninger som alltid er til stede ved nyetableringer. Han forsvarte ut av Ordenen.

For alle som har den minste interesse for Odd Fellow Ordenens historie og vil samle seg kunnskaper om Ordenen første år i Norge, er loge Eidsvolds 100-årsberetning en gave og en nøkkel til innsikt. Boken er på 274 sider og med et vedlegg på om lag 100 sider med statistisk og informativt materiale.

Prisen på selve boken er satt til kr. 300 og for særtrykket kr. 150. Bestilling sendes til Pål Sørdaal på epost: paal.sordal@bp.com.

Tekst: Kjell-Henrik Hendrichs

Planlegger dere å reise på tur?

- Vi har lang erfaring med å skreddersy foreningsturer til hele Europa
- Vi ordner alt på turen (reise, opphold, mat og utflukter)
- Spør oss om et uforpliktende tilbud og vi gir dere raskt og presist svar
- Vi har også et stort utvalg av åpne påmeldingsturer til inn- og utland

Vi har reiseledere som kan være med!

Les mer på nett eller spør om gratis reisekatalog

Best på pris og personlig oppfølging

Tur med buss, fly eller båt? Dere bestemmer

DAG AASBØ TRAVEL

@ post@dagaasbo.no

www.dagaasbo.no

37 15 70 31

facebook.com/dagaasbotravel

Fakta om Ordenen

- Den første Odd Fellow loge i vår Ordensgren ble instituert 26. april 1819 i Baltimore i staten Maryland i USA. Den fikk navnet Lodge No: 1 Washington
- Den første Odd Fellow leir ble instituert 6. juli 1827 i Baltimore, USA. Den fikk navnet Encampment No: 1 Jerusalem
- Vår Ordensgren kom først til Tyskland i 1870
- Vår Ordensgren kom til Danmark i 1878
- Den første norske Odd Fellow loge, nr. 1 Noreg, ble instituert i Stavanger 26. april 1898
- Den første norske Rebekkaloge, nr. 1 Sct.a Sunniva ble instituert i Kristiania 28. mai 1909
- Den første norske Odd Fellow leir, nr. 1 Norge, ble instituert i Kristiania 3. november 1919
- Den Norske Storloge ble instituert i Kristiania 7. august 1920
- Den første norske Rebekkalog, nr. 1 Oslo, ble instituert i Oslo 26. april 1980

Status

Odd Fellow Ordenen i Norge har pr. 10. okt 2014:

- 154 Odd Fellow loger
- 130 Rebekkaloger
- 27 Odd Fellow leire
- 26 Rebekkalogere
- 12 004 Odd Fellow brødre
- 10 765 Rebekkasøstre
- Totalt 22 769

Ordensquiz

15 spørsmål

1. Hva heter den første Odd Fellow vi kjenner navnet på?
2. Hvem var den første presidenten i Det Norske Rebekkaråd
3. Når ble den andre Odd Fellow loge i Stavanger instituert og hva het den?
4. Hva het den andre norske Stor Sire og i hvilket land var han født?
5. Hva heter den andre Grand Sire som kom etter Thomas Wildey?
6. Når kom Odd Fellow Ordenen til Tyskland?
7. Hvor mange amerikanske presidenter har vært medlemmer av Odd Fellow Ordenen?
8. Hvem var den siste amerikanske president som var medlem av Odd Fellow Ordenen.
9. Hva heter den andre Rebekkaloge som ble instituert i Norge, når ble den instituert og hva heter den?
10. Hva heter søster Stor Kapellan?
11. Hva heter den siste Rebekkalog som er instituert i Norge?
12. Heter bror Stor Kappellan?
13. Hvem er søster Stor Marsjall i Norge i dag?
14. Hvilken er den siste europeiske Odd Fellow jurisdiksjon og når ble den instituert?
15. Hva er forskjellen på Ordenens bruk av ordene instituere og installere?

- SVAR:
1. James Montgomery
 2. Signe Mohr fra 1933 til 1945
 3. Loge nr. 9 Ekstubb med det grønne skudd, instituert 26. april 1920
 4. Gustav Eriksen (1928-1936), født i Danmark
 5. James Getty
 6. 1870
 7. Fire, nemlig Ulysses S. Grant, Rutherford Birchard Hayes, William McKinley og Franklin Delano Roosevelt
 8. Franklin Delano Roosevelt
 9. Rebekkaloge nr. 2 Urania, instituert 18. april 1913
 10. Kari Lea
 11. Rebekkalog nr. 26 Jarlsberg
 12. Dag Virik
 13. Lill Kraft Johnsen
 14. Den polske, instituert 27. september 2014
 15. En loge eller leir blir instituert (etablert). Embedsmenn i en loge eller leir installeres (innsettes) i sine embeder ved en Embedsinstallasjon.

ODD FELLOW TOR

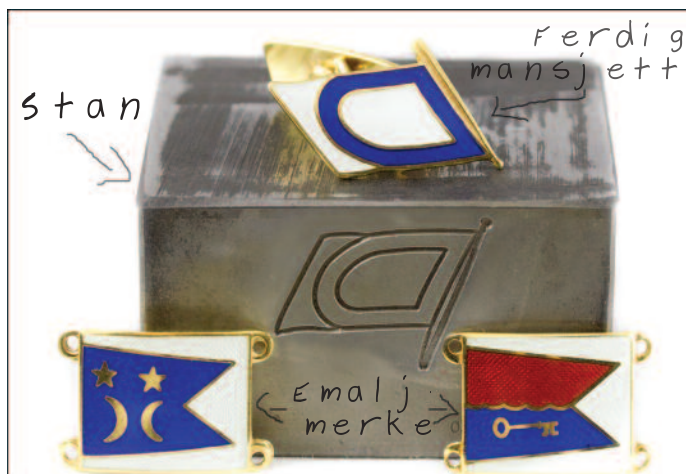
BRANSJE/FIRMA	KONTAKTPERSON	TELEFON	E-POST	POSTNUMMER
ADVOKATER Bull & Co Advokatfirma AS	Jan-Erik Grundtvig Sverre	23 01 01 01	www.bulco.no	0203 OSLO
ANLEGGSGARTNERMESTER Håkon Bjørndal	Håkon Bjørndal	977 92 177	haakon@bjorndal.com	5525 HAUGESUND
BEGRAVELSESBYRÅ Odd Abbedissen Begravelsesbyrå Berg Begravelsesbyrå Ringerike DA	Odd Abbedissen Jan Arvid Dolve	55 15 40 90 32 17 08 90	berg@ringnett.no	5147 FYLLINGSDALEN 3515 HØNEFOSS
BILGUMMI Western Bilgummi AS	Kjell Western	32 22 74 00		3400 LIER
BIL – NY – BRUKT – VERKSTED Varden Bil a/s Toyota Haugesund AS	Jens Erik Jensen Leif Gunnar Rørvik	52 81 45 00 52 70 44 00	post@vardenbil.no post.haugesund@toyota.no	5542 KARMSUND 5538 HAUGESUND
BILLAKKERING Lakk Service AS	Bjørn Martin Nernes	52 77 39 00	martin@lakk-service.no	5563 FØRRESFJORDEN
BILSALG Nymo Bil AS	Kjell Nymo	75 50 79 00	post@nymobil.no	8041 BODØ
BRANNSIKRING N.R. Brannsikring A/S	Steinar Jansen	52 71 73 44		5501 HAUGESUND
BRANNUTSTYR Braco AS	Einar Glenhøj	32 22 66 70		3420 LIERSKOGEN
BUSSTRANSPORT/REISEARRANGØR Turistbussen Ålesund	Geir Gjerde	70 14 33 16	geir@turistbussen.no	www.turistbussen.no
CATERING Kepa a.s.	Kjell Rune Grunnevig	988 57 889	post@kepa.no	5501 HAUGESUND
DAMEKLÆR Womens Wear/Elinette Zig Zag	Reidun Persson	73 10 72 83 22 43 06 90		7327 SVORKMO 0257 OSLO
EIENDOMSMEGLING Boli a/s	Odd Bjørn Hofstad	928 06 490	obh@boli.no	7715 STEINKJER
FERIE OG FRITID Drømmeboliger i Spania til leie	Terje Olsen	911 08 100	www.casa-as.no	1617 FREDRIKSTAD
FLIS/MUR/GRAVING/TØMMER/NATURSTEIN/BETONGARBEID A. Helgeland Betong AS	Audun Helgeland	907 87 001	post@ahelgeland.no	5525 HAUGESUND
FRISØRER Lille Salong	Lill Kraft Johnsen	22 35 65 13		0173 OSLO
GLASSMESTERE SNE Glasservice A/S	Einar Rafoshei-Klev	38 26 16 21		4517 MANDAL
GRAFISK ARBEID Njord Kompetanse	Jon Esben Johnsen	948 71 810		1344 HASLUM
GULLSMED Opro Produkter AS emaljeverksted	Ole Petter/June Rasch-Olsen	22 17 50 50		0184 OSLO
HOTELL Bardu Hotell Mosjøen Hotell AS	Patricia Sørensen Bård Bergrem	77 18 59 40 75 17 11 55		9365 BARDU 8651 MOSJØEN
HYBLER/LEILIGHETER A/S Stortingsgt 28	Ole Fjelldal	22 01 20 40		0161 OSLO
KJØKKEN/INTERIØR E Import a/s	Tom Johansen	35 55 52 22	www.eimport.no	3915 PORSGRUNN
KRANER OG LØFTEUTSTYR Munck Cranes A/S	Ola Skrondal	915 99 605	ola.skrondal@munck-cranes.no	
MALERMESTER Velde's Malerservice og Fargehandel	Jan Erik Lima Velde	909 67 115	janerik@veldes.no	4276 VEDAVÅGEN
MURMESTER Hedmark Murmesterforretning A/S	Einar H. Hernes	62 81 49 23		2212 KONGSVINGER
REGNSKAP Administrasjon og Datatjenester AS Advis AS	Tor-Petter Stensland Viggo Bjørk	53 65 19 20 52 80 88 80	viggo.bjork@advis.no	5750 ODDA 5501 HAUGESUND
REISEBYRÅ Dønland Regnskapservice A/S	Arne-Kristian Dønland	77 60 69 30	aka@donland.no	9002 TROMSØ
REKLAME Oppland Arrangement AS	Anders Lunde	61 12 06 00	post@opplarr.no	2890 ETNEDAL
REKLAME Medieverket Haugesund Reklamebyrå	Trond Birk	52 70 93 40	trond@medieverket.no	5536 HAUGESUND

TORGET

ANNONSERING • ADRESSEFORANDRINGER •
OPPSIGELSER • ENDREDE PERSONDATA OSV. •

HENVENDELSE TORILL.SOLLI@ODDFELLOW.NO

BRANSJE/FIRMA RENSERI/VASKERI	KONTAKTPERSON	TELEFON	E-POST	POSTNUMMER
Marthes Renseri Trøndelag RØRLEGGER/VARMEPUMPER	Sivert Lian Opdahl	406 01 020	www.marthes.no	7000 TRONDHEIM/7500 STJØRDAL
Porsgrunn Rørleggerforretning A/S Tindeland Rør – Aut. Rørlegger Rørlegger Geir Sirnes AS SNEKKER	Jens-Petter Engh Arne W. Tindeland Christian Sirnes	35 93 09 00 971 81 350 52 80 60 70	firmapost@geir-sirnes.no	3917 PORSGRUNN 5500 HAUGESUND 5525 HAUGESUND
Jøndal & Hoff A/S STORKJØKKEN	Jan Jøndal	67 98 05 20		1472 FJELLHAMAR
Klovning Storkjøkken a/s STORKJØKKENUTSTYR	Jan Klovning	52 70 04 50	post@storkjokken.net	5519 HAUGESUND
Storkjøkkenservice a/s TANNLEGE	Kjell Bjørnar Wennevik	934 62 550	kjell@storkjokken-service.no	7725 STEINKJER
Tannlege MNFT Kristian Lunde TEKNISK GUMMI OG TRANSPORTBÅND	Kristian Lunde	22 83 05 10		0161 OSLO
Industrigummi TRAFIKKSKOLE	Kristian Hausken	52 83 80 95	gummihausken@gmail.no	4260 TORVASTAD
Gerds Trafikkskole a/s Andersen Trafikkskole TRYKKERI	Gerd Johnsen Freddy Andersen	51 89 31 90 901 01 645	gerd@gerds.no	4013 STAVANGER 5516 HAUGESUND
Nils Sund Boktrykkeri A/S UR/KLOKKER	Kjell Selvaag	52 70 33 70		5500 HAUGESUND
Lervik Ur AS	Knut J. Lervik	52 70 03 50	post@lervikur.no	5528 HAUGESUND

Opro Produkter AS kan lage merker av det meste: en skisse, en logo eller et bilde. Vi hjelper firmaer og andre aktører frem til en tilfredsstillende løsning. Så snart en stanse har blitt laget, står kunden fritt til å lage hva de vil: pins, mansjettknapper, anheng, skjorteknapper og så videre. Vi produserer det meste av Insignier til Odd Fellow Ordenen, og pleier et nært samarbeid med Odd Fellow Utstyr.

Ta kontakt for mer informasjon!
opro@opro.no

TRENGER DU NY LIVKJOLE? ELLER NYTT LOGEANTREKK?

Gjennom en av Europas ledende produsenter av livkjoler tilbyr vi et kvalitetsprodukt basert på de beste tilgjengelige materialer i 50 % ull og 50 % polyester. Vi leverer størrelsene 46, 48, 50, 52, 54, 56 og 58. Livkjolen kommer med sort vest og benklær direkte fra importør til kun kr **2.490,-** + porto og oppkravsgebyr. **Full bytte og returret.**

Bestill på: 24 timers ordreteltelefon: 62 52 86 66
Faks: 62 52 86 61 E-post: post@livkjole.no
Adresse: Livkjole.no, Postboks 6, 2301 HAMAR
www.livkjole.no

LIVKJOLE.NO
KVALITET TIL PRISBEVISSTE KUNDER

Livkjole.no drives og eies av TLC. © 2008-2013. TLC All rights reserved. TLC, Postboks 6, 2301 HAMAR

Artikler fra

ODD FELLOW UTSTYR

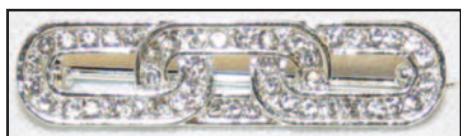
Art. nr. 11088
Gilde kuvertkaraffel
(4 stk. i pakken)
Kr. 720,-

Art. nr. 11032
Mansjettknapper
Kr. 850,-

Art. nr. 11033
Skjorteknapper
Kr. 825,-

Art. nr. 11089
Kjedeleddnål m/stener
Kr. 150,-

Art. nr. 11081
Handlenett
sort m/logo
Kr 70,-

Art. nr. 11085
Pashmina-sjal i ull/silke
m/kjedeledd
Kr 410,-

BESTILLINGSLISTE FOR ODD FELLOW UTSTYR:

Det tas forbehold om prisendringer. Ved bestillinger under kr 100,- tillegges et gebyr på 30,-. Porto tillegges.

Art. nr.	Betegnelse	Antall	Pris
10173	Flaggstang for bordflagg/vimpel		155,-
10176	Båttflagg/gjesteftagg		90,-
10177	Båtvimpel		90,-
11002	Regalieveske i kunstskinn		475,-
11010	Odd Fellow Historie Bind I		315,-
11020	Slipsnål sølv m/kjedeledd rød emalje		530,-
11025	Rødt slips i silke m/kjedeledd		135,-
11026	Sort slips i silke m/kjedeledd		135,-
11027	Hvit sløyfe for livkjole		155,-
11030	Slipslenke m/gull kjedeledd		1 385,-
11032	Mansjettknapper forgyllt, hvit emalje m/kjedeledd		850,-
11033	Skjorteknapper for livkjole forgyllt, hvit emalje m/kjedeledd		825,-
11035	Jakkemerke i gull, liten størrelse		515,-
11036	Jakkemerke sølv/forgyllt		185,-
11037	Belte i skinn m/kjedeledd på spennen		435,-
11038	Slipsklype		200,-
11039	Slipsnål sølv/emalje		530,-
11041	Rebekkafigur i glass		505,-
11042	Tresokkel til Rebekkafigur		50,-
11050	Rebekkaring gull m/emalje		2 325,-
11051	Lenkering for brødre (oppgi ringmål:)		2 415,-
11052	Lenkering for søstre (oppgi ringmål:)		1 700,-
For ringer er det ca. 4 ukers leveringstid			
11058	Hansker i skinn, hvite, str. 6 1/2, 7, 7 1/2, 8, 9, 9 1/2, 10 (str.)		225,-
11062	Hvite vanter one size		98,-
11063	Vanter crepé, hvite, herre		158,-
11065	Julekort m/konvolutter, pakke á 15 stk.		88,-
11066	Livkjoleskjorte, (str.)		675,-
11067	Hvit skjorte, (str.)		360,-
For skjorter kan det være opptil 8 ukers leveringstid			
11068	Paraply herre, sort m/kjedeledd		100,-
11069	Paraply dame, sort m/kjedeledd		100,-
11071	Oval hvit bildecal, m/lim bak, min. 10 stk.		10,-
11072	Oval hvit bildecal til bruk på innsiden av bilrute, min. 10 stk.		10,-
11074	Kalosjer for herrer, Moccasin, S, M, L, XL		286,-
11075	Kalosjer for herrer, Commuter, S, M, L, XL		286,-
11081	Handlenett m/kjedeledd		70,-
11082	PC skulderveske m/kjedeledd i rødt		390,-
11083	Krus m/kjedeledd i rødt		69,-
11084	Veskeholder m/kjedeledd		50,-
11085	Pashmina-sjal i ull/silke		410,-
11086	Piquet skjorte hvit m/kjedeledd i rødt, str. L, XL, XXL		190,-
11087	Piquet skjorte sort m/kjedeledd i gull, str. M, L, XL		190,-
11088	Gilde kuvertkaraffel 4-pk m/kjedeledd inngravert		720,-
11089	Kjedeleddnål m/stener		150,-
11092	Utredning om logesalen		25,-
11093	Utredning om leiren		25,-
11094	Odd Fellow Akademiets Årbok 2013		50,-

Navn:

Adresse:

Postnr.:

Telefon dagtid.:

ODD FELLOW UTSTYR

Stortingsgaten 28

0161 OSLO

Tlf.: 22 83 92 50

E-post: of.utstyr@oddfellow.no

KJÆRE LESER...

I et samfunn under stadig forandring trenger vi også nye ord. Vi får mange nye ord fra andre språk. Det er bra hvis de virker fornyende. Men det er uheldig hvis nyordene fortrenger gode og innholdsmettede norske ord. Det er vanskelig å forstå hva vi skal med ordet «weekend» når vi har det gode norske helg. Også fra fenomener i andre kulturer henter vi inn nye ord. Et av de nye ordene som sirkulerer flittig i den senere tid er moralpoliti. Det forklares med at det er personer i innvandrer miljøene som er selvbestaltede voktere av det som i deres øyne ansees som høy moral. For dette politiet kan moral spesielt leses ut av kleskoder og kodene om sosial omgang. Sagt på en annen måte dreier det seg altså om en ytre moral, eller det vi også kaller sosiale konvensjoner. For å innta en slik selvbestaltet rolle, må dette politiet ha en indre overbevisning av en karakter som vi kan kalle merverdighetskompleks. De ser seg altså som plussvarianter når det gjelder å praktisere de sosiale konvensjoner som de i tillegg legger vesentlig vekt.

Nå er vi i Norge ikke ukjent med dette fenomenet fra før av. På godt norsk ble det tidligere kalt for moralisme. Denne moralismen ble praktisert av moralister. Deres fremste kjennetegn var de samme som vi finner hos moralpolitiet. Det var de andre som skulle rette seg etter moralisten, mens moralisten så på seg selv som ganske uklanderlig.

Det som er plagsomt både med moralpolitiet og moralistene er neppe deres omsorg for sosiale konvensjoner. Slike konvensjoner må vi alle lære i ethvert samfunn. Det plagsomme er deres påtagende selvrettferdighet og prektighet.

Så står vi for en gangs skyld med to norske ord: moralisme og moralpoliti som er tett opp det vi kan kalle synonymmer. Moralisme har jeg alltid oppfattet som et ekkelt ord, et ord som egentlig inneholder det motsatte av hva det skulle være. Et vrengebilde på det å ha en etisk refleksjon og adferd. En moralist har åpenbart en mangelfullt utviklet og varig svekket etisk refleksjon. Derfor synes jeg at det er en berikelse og en presisering når vi ha fått nyordet moralpoliti. Det forteller oss at noen selvbestaltet har påtatt seg å være moralsk samvittighet for andre, samtidig som de oppfatter moral som noe ytre, noe konvensjonelt og mekanisk.

Odd Fellow Ordenen er en verdibærer. Verdier oppbevares i vår bevissthet og kjennes igjen i våre holdninger og handlinger. Verdier som vennskap, kjærlighet og sannhet er indre verdier. Men alle indre verdier avspeiler seg i holdninger og handlinger. «Et godt tre bærer gode frukter» er en gammel erkjennelse. «Eksempelets makt er total» er en formulering som har fulgt oss siden NOFA-symposiet i Trondheim i 2012.

Som verdibærer skulle man tro at Odd Fellow Ordenens medlemmer sto i fare for å bli ivrige moralister og moralpoliti. Jeg vil ikke se bort fra at et og annet medlem kan huske slike

Foto: Jon Esben Johnsen

tendenser. Men for Ordenen som sådan er dette en fremmed og faktisk feilaktig tanke. For å sitere Ordenens formål slik det ble sagt allerede i USA på 1800-taller, er hensikten «to elevate the character of Man». Personlighetsdannelse og personlighetsutviklingen som skjer i møte med Ordenens lære og ritualer, og i samvær med søstre og brødre, er rettet mot det Søren Kierkegaard forbigledelig påpekte, nemlig «Hiin Enkelte». Når du omgås Ordenens lære og ritualer, er det fordi du skal bli påvirket i din bevissthet og holdninger. Poenget er din egen utvikling. Du skal ikke verken sammenligne deg med andre eller konkurrere med andre. Og du skal definitivt ikke hovre over andre eller være noe moralpoliti.

Det er fristende å avslutte denne betraktning over indre og ytre verdier med et gruk av Piet Hein:

**«Den som vil forandre
hele verden
kan med hell,
starte i dens sentrum
og begynne med seg selv.»**

Det er på den måte Odd Fellow Ordenen arbeidet for «to elevate the character of Man.»

Lykke til for oss alle.

ODD FELLOW ORDENEN I NORGE:

DEN NORSKE STORLOGE:

Stor Sire Morten Buan
storsire@oddfellow.no
Søster Deputert Stor Sire Toril Grundtvig Skaugaard
strdepss@oddfellow.no
Bror Deputert Stor Sire Geir Småvik
brdepss@oddfellow.no
Søster Stor Sekretær Svanhild Sandem
strstorsekr@oddfellow.no
Bror Stor Sekretær Steinar Jansen
brstorsekr@oddfellow.no
Søster Stor Skattmester Vivi S. Uhre
strstorskrm@oddfellow.no
Bror Stor Skattmester Paal Østmoe
brstorskrm@oddfellow.no

KANSELLIET:

Kansellisekretær Helle Aandahl
Sekretær Torill Evjen Solli
Kansellimedarbeider Kjell Bakken
Sentralbord: 22 83 92 40
Odd Fellow Utstyr: 22 83 92 50
Epost: odd.fellow@oddfellow.no

DISTRIKTSLEDELSE REBEKKA DISTRIKTSRÅD:

Distrikt 1 Oslo, Akershus og Kongsvinger
DSS Hanne Marie Bukaasen
Mobil tlf 905 70 887

Distrikt 2 Sør-Rogaland

DSS Bjørn Haarr
Mobil tlf 913 22 503

Distrikt 3 Bergen og Hordaland

DSS Grethe Evelyn Isdahl
Mobil tlf 18 95 605

Distrikt 4 Sunnmøre

DSS Liv Tefre
Mobil tlf 913 50 997

Distrikt 5 Telemark

DSS Britt Margrethe Lund
Mobil tlf 995 67 847

Distrikt 6 Trøndelag

DSS Randi Marie Muri
Mobil tlf 930 51 070

Distrikt 7 Østfold

DSS Astrid Westheim
Mobil tlf 901 76 370

Distrikt 8 Vestfold

DSS Greta Gjerde Christiansen
Mobil tlf 986 95 969

Distrikt 9 Haalogaland

DSS Rut-Guri Langseth Nilsen
Mobil tlf 991 52 830

Distrikt 10 Hedmark og Oppland (unntatt Kongsvinger)

DSS Bjørn Karin Hoel
Mobil tlf 412 33 369

Distrikt 11 Troms (unntatt Harstad)

DSS Kirsten Kari Melvik
Mobil tlf 901 60 908

Distrikt 12 Finnmark

DSS Agnes Margarethe Henriksen
Mobil tlf 932 48 609

Distrikt 13 Salten

DSS Anne-Harriet Kvalheim
Mobil tlf 952 06 766

Distrikt 14 Vest-Agder

DSS Selle Marie Hornetvedt
Mobil tlf 915 52 780

Distrikt 15 Buskerud og Asker

DSS Asgerd Winge
Mobil tlf 975 26 995

Distrikt 17 Nord-Trøndelag

DSS Astri Kleven Sexe
Mobil tlf 977 17 390

Distrikt 18 Nordmøre og Romsdal

DSS Karin Marie Midthaug
Mobil tlf 913 79 313

Distrikt 19 Nord-Rogaland

DSS Marit Grinde
Mobil tlf 959 21 669

Distrikt 20 Helgeland

DSS Helga Vargdal
Mobil tlf 415 52 710

Distrikt 21 Oslo og omegn

DSS Kari Belgum
Mobil tlf 926 30 126

Distrikt 22 Aust-Agder

DSS Else Margareth Byholt
Mobil tlf 917 08 896

Distrikt 23 Smaalenene

DSS Unni Beate Bergsland
Mobil tlf 995 76 078

Distrikt 24 Lofoten og Vesterålen

DSS Lillian Kristensen
Mobil tlf 951 42 698

DISTRIKTSLEDELSE ODD FELLOW DISTRIKTSRÅD:

Distrikt 1 Oslo

DSS Espen Rud
Mobil tlf 924 05 020

Distrikt 2 Sør-Rogaland

DSS Ove Gloppen
Mobil tlf 917 32 690

Distrikt 3 Bergen og Hordaland

DSS Ove Kahrs Rasmussen
Mobil tlf 909 27 392

Distrikt 4 Sunnmøre

DSS Kristian Haugan
Mobil tlf 996 99 715

Distrikt 5 Telemark

DSS Helge Einar Djupvik
Mobil tlf 957 92 063

Distrikt 6 Trøndelag

DSS Terje Selbo
Mobil tlf 924 03 361

Distrikt 7 Østfold

DSS Jon Erik Holm
Mobil tlf 913 27 564

Distrikt 8 Vestfold

DSS Bjørnar Andreassen
Mobil tlf 932 44 440

Distrikt 9 Haalogaland

DSS Reidar Henningsen
Mobil tlf 958 18 023

Distrikt 10 Hedmark og Oppland (unntatt Kongsvinger)

DSS Johnny Lund
Mobil tlf 906 34 252

Distrikt 11 Troms (unntatt Harstad)

DSS Leif Arne Larsen
Mobil tlf 900 66 262

Distrikt 12 Finnmark

DSS Jon Hollien
Mobil tlf 415 50 266

Distrikt 13 Salten

DSS Magne Henry Pettersen
Mobil tlf 456 17 808

Distrikt 14 Vest-Agder

DSS Dag-Runar Pedersen
Mobil tlf 950 77 110

Distrikt 15 Buskerud og Asker

DSS Sverre A. Granheim
Mobil tlf 907 66 537

Distrikt 16 Sogn og Fjordane

DSS Leif Arne Midtbø
Mobil tlf 412 65 449

Distrikt 17 Nord-Trøndelag

DSS Odd Gunnar Nygård
Mobil tlf 909 17 887

Distrikt 18 Nordmøre og Romsdal

DSS Reidar Bjørn Halvorsen
Mobil tlf 911 66 106

Distrikt 19 Nord-Rogaland

DSS Arild Sirevaag
Mobil tlf 977 22 254

Distrikt 20 Helgeland

DSS Jan Olav Mellingen

Mobil tlf 996 96 851

Distrikt 21 Oslo og omegn

DSS Snorre Østlund
Mobil tlf 905 43973

Distrikt 22 Aust-Agder

DSS Åge Munch-Olsen
Mobil tlf 976 97 391

Distrikt 23 Smaalenene

DSS John Egil Haug
Mobil tlf 918 10 186

Distrikt 24 Lofoten og Vesterålen

DSS Torben Magne Knudsen
Mobil tlf 958 72 712

Distrikt 25 Kongsvinger og Romerike

DSS Knut Andreas Østbøll
Mobil tlf 911 76 351

INTERNETT:

www.oddfellow.no

WEBMASTER:

Kjell Bakken Mob.: 905 88 196
webmaster@oddfellow.no

Odd Fellow Museum og Bibliotek:

Omvising i Museet eller et besøk i Biblioteket avtales med Stor Arkivar Knut Aslak Wickmann. Mobil: 911 53 714 eller storarkivar@oddfellow.no

NETTAVISEN:

Redaktør:

Erling Nordsjø Mob: 902 05 998
nettavisredaksjonen@oddfellow.no

UTENLANDSKE ODD FELLOW ADRESSER:

Odd Fellow Gruppen på Costa Blanca
Telefon: 00 34 96 68 64 782

Odd Fellow Gruppen på Torreviaja
Telefon: 00 34 96 57 10 125

Odd Fellow Gruppen på Gran Canaria
Telefon: 00 34 92 87 25 008

Broderloge Costa del Sol nr. 1

Telefon: 00 34 95 23 81 718

DE TRE KJELELEDD 14
ODD FELLOW ORDENENS MAGASIN • 92. ÅRGANG

REDAKSJONEN
Redaktør:

Kjell-Henrik Hendrichs
hendrichs@asker.online.no
Mob.: 900 34 882

Layout/Foto/Prepress:

Jon Esben Johnsen
j-esjohn@online.no
Mob.: 948 71 810

Redaksjonssekretær:

Knut Aslak Wickmann
wickmann@getmail.no
Mob.: 911 53 714

Annonser og andre henvendelser:

Torill Evjen Solli
torill.solli@oddfellow.no
Tlf.: 22 83 92 40

Opplag:
21 200

Trykk:
UnitedPress Poligrafija corporation
Latvia

B-BLAD

RETURADRESSE:
DE TRE KJEDELEDD
STORTINGSGATEN 28
0161 OSLO

Ettersendes ikke ved varig
adresseendring, men sendes
tilbake til senderen med opp-
lysninger om den nye adressen.

AUGUSTIN

— EN LEVENDE OG SØKENDE SJEL

Aurelius Augustinus ble først 13. november 354 e. Kr. og døde i 430. Han ble tidlig farløs, og hans mor, Monica, oppdro ham med stor omtanke. Det er sagt at han er den person fra antikken om vi kjenner best, ikke minst på grunn av hans selvbiografi «Bekjennelser» som han skrev da han var 43 år. Boken er kalt for «en indre pilgrimsferd» og er svært lesverdig den dag i dag. Den finnes i moderne, norsk oversettelse. Her følger vi hans liv fra han var liten gutt til han som moden mann tenker igjennom

livets gåter. Det gir oss en levende beskrivelse som gjør at vi kan oppleve ham som en nabo tilhørende vår egen tid.

Han var forbausende lite språkmektig og han reiste lite. Han oppholdt seg om lag fem år i Italia og resten av livet i Nord-Afrika hvor han endte sitt liv om biskop.

Når vi ser på hans tenkning, som vi kjenner gjennom hans tallrike bøker og enda flere brev, synes det som om en utfordring er større enn noen annen, nemlig: Hvordan kan jeg tro på Gud? At han fant gode svar på dette, vitner jo det faktum om at han er en av de store kirkefedrene.

De fleste som skriver om Augustin

understreker at det er nødvendig å forstå hans samtid. Augustins samtid var i sterk oppløsning og omveltninger på de fleste områder. Den politiske situasjon var uoversiktlig og det romerske imperium falt fra hverandre. Kristendommen var en kommende, men ganske uferdig kraft. Det fantes svært mange åndelige bevegelser ikke ulike de vi i dag finner under begrepet «New Age». Augustin ble tidlig trukket med i noen av disse.

På sin utviklingsvei ble Augustin professor i retorikk i Milano. Han var virkelig ikke «skåren for tungebåndet». Men noen mening med livet hadde han ikke funnet, selv om han kunne formulere de fleste av tidens tanker i de flotteste setninger. Så traff han Ambrosius som var biskop av Milano og en av tidens sentrale teologer og forkynnere. Dette møtet satte Augustin på et nytt spor i sin søken. Han hadde funnet en veileder.

Også i sitt sivile liv hadde Augustin det ugreit. Han levde i et konkubinat – en form for annenrangs ekteskap – og i det fikk han en sønn. Dette forholdet er gnistrende godt fortalt i Jostein Gaarders roman «Vita Brevis» fra 1996.

Det Ambrosius har etterlatt seg i sitt forfatterskap er ganske mangfoldig og dekker mange livsområder. Men gjennom sitt liv og kontakt med datidens åndsretninger, springer det ut av hans forfatterskap et dynamisk gudsbilde som har inspirert ettertiden og som taler mer til vår tid enn de fleste og langt senere teologer og filosofer.

Det Ambrosius kan fortelle oss som mennesker er at «livet alltid ligger foran oss». Det er fristende å ty til den gamle lengde om han som av Gud fikk valget mellom to ting:

Vil du velge å kjenne sannheten eller å søke sannheten?

Da ser det ut til at Augustin ville ha valgt evnen til å søke sannheten.

Det å være underveis har alltid noe løfterikt ved seg.

Derfor er Augustin en person som stadig er fremme i den filosofiske og åndelige debatt. Vi blir ikke ferdige med ham like lite som vi blir ferdige med livet.

Tekst: Kjell-Henrik Hendrichs